Araştırma
Research

Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar-Current Approaches in Psychiatry 2026; 18(Suppl 1):286-308
doi: 10.18863/pgy.1999493

Yas Üzerine Yapılan Küresel Araştırmalar ve Türkiye'nin Katkıları: Web of Science ve ULAKBİM TR Dizin'in Karşılaştırmalı Bibliyometrik Analizi

Global Research on Grief and Contributions from Türkiye: A Comparative Bibliometric Analysis of the Web of Science and ULAKBIM TR Index

Arda Bağcaz[1]

[1]Hacettepe Üniversitesi, Ankara

ÖZ

Amaç: Bu çalışma; Web of Science (WoS) kapsamında yer alan küresel yas literatürünü, WoS'ta dizinlenen ve Türkiye'deki kurumlara bağlı araştırmacıların yer aldığı yayınları ve ULAKBİM TR Dizin'de yer alan ulusal literatürü karşılaştırmayı amaçlamaktadır.

Yöntem: Karşılaştırmalı bibliyometrik analiz, WoS Core Collection ve ULAKBİM TR Dizin verileri kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Yayın eğilimleri, atıf örüntüleri, iş birliği ağları ve anahtar sözcük eş-oluşum analizleri VOSviewer yazılımı kullanılarak değerlendirilmiştir. Ayrıca, ULAKBİM veri setindeki yayınlara manuel içerik analizi uygulanmıştır.

Bulgular: Analize, WoS'ta indekslenen 3906 küresel yayın ile ULAKBİM TR Dizin'de yer alan 82 yayın dahil edilmiştir. Küresel yayın sayısının zaman içinde genel olarak arttığı, özellikle 2020 yılından sonra belirgin bir ivme kazandığı saptanmıştır. Türkiye'deki kurumlarda görev yapan en az bir yazarı bulunan yayınlar, WoS veri setindeki tüm yayınların %2,05'ini oluşturmaktadır (n = 80) ve yıllara göre yayın sayılarında dalgalanmalar gözlenmekle birlikte, son yıllarda genel artış eğilimi görülmektedir. Türkiye'deki literatürün özellikle deprem sonrası yas gibi kültürel açıdan özgün yas deneyimlerini yansıttığı görülmüştür.

Sonuç: Dünya genelinde yas araştırmalarının kavramsal ve tematik yapısında önemli değişimler gözlenirken, Türkiye kaynaklı araştırmaların uluslararası görünürlüğü de giderek artmıştır. Bununla birlikte, ulusal literatürün alandaki gelişimin farklı bir aşamasında olduğu görülmektedir.

Anahtar sözcükler: Bibliyometrik analiz, Türkiye, uzamış yas bozukluğu, yakın kaybı, yas

ABSTRACT

Objective: This study aimed to compare the global grief literature indexed in the Web of Science (WoS), publications involving researchers affiliated with institutions in Türkiye indexed in WoS, and the national literature indexed in the ULAKBIM TR Index.

Methods: A comparative bibliometric analysis was conducted using the WoS Core Collection and the ULAKBIM TR Index. Publication trends, citation patterns, collaboration networks, and keyword co-occurrence were analyzed using VOSviewer. Publications in the ULAKBIM dataset additionally underwent manual content analysis.

Results: A total of 3,906 WoS publications and 82 publications indexed in the ULAKBIM TR Index were included. Global publication output increased overall over time, particularly after 2020. Publications involving at least one author affiliated with an institution in Türkiye accounted for 2.05% of the Global WoS dataset (n = 80), and although annual publication counts of these publications fluctuated considerably, an overall increasing trend was observed in recent years. The Turkish literature also reflected culturally relevant grief experiences, particularly earthquake-related bereavement.

Conclusion: Grief research has shown substantial changes in its conceptual and thematic structure worldwide, while research from Türkiye has demonstrated increasing international visibility. Nevertheless, the national literature remains at a different stage of development.

Keywords: Bibliometric analysis, bereavement, grief, prolonged grief disorder, Türkiye

Yazışma Adresi / Address For Correspondence: Arda Bağcaz, Hacettepe Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Psikiyatri Anabilim Dalı, Ankara, Türkiye
e-mail: ardabagcaz@gmail.com
Geliş tarihi/Received: 20.07.2026 | **Kabul tarihi/Accepted:** 01.09.2026

Giriş

Yas, önemli bir kişinin kaybına verilen evrensel bir tepki olup insan deneyiminin en temel yaşantılarından birini temsil eder. Yas yaşayan bireylerin çoğu, profesyonel bir müdahaleye ihtiyaç duymaksızın zaman içinde kayıplarına uyum sağlarken, bazı bireylerde belirgin psikolojik sıkıntı ve işlevsellikte bozulma ile ilişkili, süreğen ve işlevselliği engelleyici yas tepkileri ortaya çıkmaktadır (Bağcaz ve Kılıç 2024). Bu patolojik yas tepkilerinin normal yas yaşantısından ayırt edilmesi, son otuz yılda psikiyatri araştırmalarının önemli odak noktalarından biri haline gelmiştir (Hilberdink ve ark. 2023). Bu alana yönelik artan ilgi, yasla ilişkili durumların fenomenolojisi, tanısı, epidemiyolojisi ve tedavisine yönelik araştırmalarda önemli bir genişlemeyi de beraberinde getirmiştir.

Bu gelişmeler, psikiyatrik nozolojide önemli ilerlemelere yol açmıştır. Yıllar süren kavramsal tartışmaların ardından, Uzamış Yas Bozukluğu (UYB) kavramı, Uluslararası Hastalık Sınıflandırması'nın 11. Revizyonu'na (ICD-11) dahil edilmesiyle somutlaşmış ve daha sonra Ruhsal Bozuklukların Tanısal ve İstatistiksel El Kitabı'nın Beşinci Baskısı, Metin Revizyonu'na (DSM-5-TR) da dahil edilmiştir (WHO 2019, APA 2022). ICD-11 ve DSM-5-TR tanı ölçütleri arasında farklılıklar devam etmekle birlikte, UYB'nin ayrı bir klinik durum olarak kabul edilmesi; tanısal geçerliliği, epidemiyolojisi, değerlendirilmesi, risk faktörleri ve tedavisine yönelik araştırmalarda hızlı bir artışı teşvik etmiştir (Prigerson ve ark. 2009, Prigerson ve ark. 2021). Bununla birlikte, patolojik yasın kavramsal sınırları, tanısal eşikleri ve klinik uygulanabilirliğine ilişkin önemli sorular tartışılmaya devam etmektedir.

Bununla birlikte yas, doğası gereği kültürel, dinsel, ailesel ve toplumsal bağlamlar içerisinde şekillenir. Güncel tanı sistemleri, yasın yoğunluğunun, süresinin ve ifade ediliş biçiminin bireyin kültürel arka planı ve toplumsal normları bağlamında değerlendirilmesi gerektiğini açıkça kabul etmektedir (Smid ve ark. 2018; Redican ve ark. 2024). Bununla birlikte, mevcut tanısal çerçevelerin dayandığı kanıtların önemli bir bölümü Batılı toplumlardan elde edilmiş olup, bu durum söz konusu çerçevelerin kültürlerarası genellenebilirliğine ilişkin kaygılara yol açmaktadır (Gurley-Green ve ark. 2025). Yas tutma uygulamaları, ölen kişiyle sürdürülen bağlar, aile katılımı ve kültürel olarak kabul gören yas ifade biçimleri toplumlar arasında önemli ölçüde farklılık göstermektedir (Kokou-Kpolou ve ark. 2020, Silverman ve ark. 2021). Dolayısıyla, yas araştırmalarının coğrafi dağılımının incelenmesi yalnızca bölgelerin bilimsel üretkenliğinin anlaşılması açısından değil, aynı zamanda mevcut tanısal çerçeveleri ve klinik uygulamaları şekillendiren kanıtların kültürel temsiliyetinin değerlendirilmesi açısından da önem taşımaktadır. Tanı sistemleri ve tedavi önerileri nihayetinde mevcut bilimsel kanıtlara dayandığından, bu kanıt tabanına hangi toplumların ve kültürel bağlamların katkıda bulunduğunun anlaşılması, yas ve UYB konusundaki güncel bilginin genellenebilirliği açısından önem taşımaktadır.

Yas araştırmalarının hacmi hızla genişledikçe, alandaki gelişmelerin bütüncül biçimde sentezlenmesi giderek daha güç hale gelmiştir. Bibliyometrik analiz; yayın eğilimlerini, iş birliği ağlarını, atıf yapılarını ve tematik gelişimi sistematik bir biçimde haritalandırırken, etkili araştırmacıları, ortaya çıkan araştırma önceliklerini ve bilgi boşluklarını belirlemeye olanak sağlayan bir yaklaşım sunmaktadır (Agarwal ve ark. 2016, Donthu ve ark. 2021). Yas araştırmaları bağlamında ise bibliyometrik yaklaşımlar, bilimsel bilgi üretiminin coğrafi ve kültürel çeşitliliğine ilişkin değerli bilgiler sağlayarak, alanın gelişimine daha geniş bir perspektiften bakılmasını ve geleneksel literatür derlemelerinin tamamlanmasını mümkün kılabilir.

Yas araştırmalarındaki hızlı genişlemeye rağmen, bilimsel bilgi üretiminin coğrafi dağılımı veya ulusal araştırma önceliklerinin küresel eğilimlerle ne ölçüde örtüştüğü konusunda görece az bilgi bulunmaktadır. Bugüne kadar hiçbir bibliyometrik çalışma eşzamanlı olarak (1) Web of Science (WoS) veri tabanında indekslenen küresel yas literatürünü, (2) WoS'ta indekslenen ve Türkiye'deki kurumlara bağlı araştırmacılar tarafından yayımlanan çalışmaları ve (3) ULAKBİM TR Dizin'de indekslenen ulusal literatürü incelememiştir. Bu boşluğu gidermek amacıyla mevcut çalışmada, birbiriyle tamamlayıcı nitelikteki bu üç veri setinin karşılaştırmalı bir bibliyometrik analizinin gerçekleştirilmesi amaçlanmıştır. Bu veri setlerinin tek bir bibliyometrik çerçeve içerisinde bütünleştirilmesiyle çalışma, yas araştırmalarının gelişimine ilişkin kapsamlı bir genel bakış sunarken, Türkiye'nin uluslararası kanıt birikimine katkısını ortaya koymayı ve bilimsel bilgi üretiminin coğrafi ve kültürel çeşitliliğini görünür kılmayı amaçlamaktadır.

Yöntem

Araştırmanın Tasarımı

Bu çalışma, yas araştırmalarının küresel, uluslararası ve ulusal düzeylerdeki gelişimini değerlendirmek amacıyla üç düzeyli karşılaştırmalı bir bibliyometrik analiz olarak tasarlanmıştır. Üç tamamlayıcı veri seti analiz edilmiştir: (1) WoS Core Collection'da indekslenen küresel yas literatürü (Küresel WoS veri seti), (2) en az bir yazarı Türkiye'deki bir kuruma bağlı olan WoS yayınları (Türkiye WoS veri seti) ve (3) ULAKBİM TR Dizin'de indekslenen yasla ilişkili yayınlar (ULAKBİM veri seti). Bu sayede, dünya genelindeki yayın eğilimleri, Türkiye'nin uluslararası literatüre katkısı ve ulusal yas literatürünün özellikleri arasında karşılaştırma yapılması hedeflenmiştir.

Veri Kaynakları

Uluslararası veri seti, WoS Core Collection aracılığıyla elde edilmiştir. Buradaki aramalar Science Citation Index Expanded (SCI-E) ve Social Sciences Citation Index (SSCI) kapsamında indekslenen dergilerle sınırlandırılmıştır. Önceden belirlenmiş yasla ilişkili anahtar kelimeleri başlık veya özette içeren yayınları belirlemek amacıyla Gelişmiş Arama (Advanced Search) işlevi kullanılmıştır. Yayın yılına ilişkin herhangi bir kısıtlama uygulanmamıştır. Ulusal veri seti ise, aynı arama stratejisinin Türkçe terminolojiye uyarlanması yoluyla ULAKBİM TR Dizin üzerinden elde edilmiştir. Aramalar, yayın yılına ilişkin herhangi bir kısıtlama olmaksızın başlık ve özet alanlarında gerçekleştirilmiştir. Her veri tabanında arama sırasında erişilebilir durumda olan tüm uygun kayıtlar çalışmaya dahil edilmiştir. WoS Core Collection ile ULAKBİM TR Dizin'in indeksleme kapsamları ve geriye dönük veri derinlikleri farklı olduğundan, iki veri setinin zamansal kapsamı her bir veri tabanında mevcut olan kayıtlar doğrultusunda belirlenmiştir. Veri tabanları sürekli olarak güncellendiğinden, tüm aramalar 11 Temmuz 2026 tarihinde tamamlanmıştır.

Arama Stratejisi

Her veri tabanına özgü arama stratejileri, önceden belirlenmiş ve veri tabanlarının özelliklerine göre uyarlanmış yasla ilişkili serbest metin anahtar kelimeleri kullanılarak geliştirilmiştir. Her veri tabanı için kullanılan nihai arama stratejileri Tablo 1'de sunulmuştur. Kayıtların elde edilmesinin ardından tüm kayıtlar başlık ve özetleri incelenerek taranmıştır. Yasla ilişkili olmayan yayınlar bibliyometrik analiz öncesinde dışlanmıştır.

Tablo 1. Veri tabanına özgü arama stratejileri.

Veri tabanı	Araştırma terimleri	Filtreler
Web of Science Core Collection	TI=("grief" OR "bereavement" OR "mourning" OR "prolonged grief" OR "complicated grief" OR "traumatic grief" OR "pathological grief") OR AB=("grief" OR "bereavement" OR "mourning" OR "prolonged grief" OR "complicated grief" OR "traumatic grief" OR "pathological grief")	Belge türü: Makale; Dil: İngilizce veya Türkçe; İndeks: Science Citation Index Expanded (SCI-E) veya Social Sciences Citation Index (SSCI); Yayın yılı kısıtlaması yok.
ULAKBİM TR Dizin	Başlık=("yas" OR "keder" OR "matem" OR "yas süreci" OR "yakın kaybı" OR "uzamış yas" OR "komplike yas" OR "karmaşık yas" OR "travmatik yas" OR "patolojik yas" OR "grief" OR "bereavement" OR "mourning" OR "prolonged grief" OR "complicated grief" OR "traumatic grief" OR "pathological grief") OR Özet=("yas" OR "keder" OR "matem" OR "yas süreci" OR "yakın kaybı" OR "uzamış yas" OR "komplike yas" OR "karmaşık yas" OR "travmatik yas" OR "patolojik yas" OR "grief" OR "bereavement" OR "mourning" OR "prolonged grief" OR "complicated grief" OR "traumatic grief" OR "pathological grief")	Belge türü: Makale ve Derleme; Dil kısıtlaması yok; Yayın yılı kısıtlaması yok.

Dahil Edilme Ölçütleri

WoS veri seti için; temel olarak yas, kayıp, yas tutma, uzamış yas, komplike yas veya ilişkili kavramlara odaklanan, makale olarak yayımlanmış ve İngilizce veya Türkçe yazılmış yayınlar dahil edilmiştir. Editöre mektuplar, editoryal yazılar, toplantı özetleri, konferans bildirileri, notlar, düzeltmeler, yasla doğrudan ilişkili olmayan yayınlar (örneğin; "yaslı kumrular" - İngilizce'de "mourning doves" ile ilgili kayıtlar), diğer dillerde yayımlanan çalışmalar ve çalışma kapsamı dışında kalan WoS konu kategorilerine ait kayıtlar dışlanmıştır. Bu disipliner kısıtlamalar, psikoloji, psikiyatri, sağlık bilimleri ve ilişkili davranış bilimleri alanlarında yas araştırmalarına tutarlı bir biçimde odaklanılmasını sağlamak amacıyla uygulanmıştır. Dışlanan kategoriler arasında zooloji, film/radyo/televizyon, tarım, coğrafya, felsefe, sosyoloji, din, edebiyat, sanat ve tarih yer almıştır.

ULAKBİM TR Dizin için yas, kayıp, yas tutma, uzamış yas, komplike yas veya ilişkili kavramları ele alan araştırma makaleleri ve derlemeler kabul edilmiştir. "Yaş" ifadesinin kullanılması nedeniyle aramada çıkan çalışmalar, ilgisiz konular, çalışma kapsamıyla ilişkili olmayan disiplin alanları veya Türkiye'deki kurumlar ile bağlantılı araştırmacısı bulunmayan yayınlar dışlanmıştır; çünkü ulusal analiz, Türkiye'nin yas araştırmalarına katkısını değerlendirmeyi amaçlamıştır. Her iki veri setinde de başlık ve özet taramaları, uygunluk ölçütlerine göre tek bir araştırmacı tarafından gerçekleştirilmiştir.

Verilerin Dışa Aktarılması

Her uygun yayın için yayın yılı, başlık, özet, yazar anahtar kelimeleri, yazarlar, kurumsal bağlantılar, ülkeler, dergi, atıf yapılan kaynaklar ve atıf sayıları dahil olmak üzere bibliyografik bilgiler bibliyografik kayıtlardan elde edilmiş ve sonraki analizler için TXT formatında dışa aktarılmıştır. Yıllık ortalama atıf sayısı gibi atıf göstergeleri doğrudan WoS Core Collection'dan elde edilmiş ve 11 Temmuz 2026 tarihinde gerçekleştirilen veri çıkarma sırasında mevcut olan değerleri yansıtmıştır. ULAKBİM veri setine ilişkin atıf verileri ULAKBİM TR Dizin'den elde edilmiştir.

Bibliyometrik Analiz

Tanımlayıcı bibliyometrik istatistikler Microsoft Excel kullanılarak hesaplanmıştır. Bibliyometrik analizler VOSviewer (versiyon 1.6.21; Centre for Science and Technology Studies [CWTS], Leiden University) kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Doğrudan karşılaştırmayı kolaylaştırmak amacıyla küresel WoS ve Türkiye WoS veri setleri aynı bibliyometrik prosedürler kullanılarak analiz edilmiştir. Bu analizler ortak yazarlık analizi, kurumlar arası iş birliği analizi, ülkeler arası iş birliği analizi, atıf analizi, anahtar kelime birlikte bulunma (co-occurrence) analizi ve katmanlı (overlay) görselleştirmesini içermiştir. Ağ (network) görselleştirmesinden önce eş anlamlı anahtar kelimeleri birleştirmek, yazım farklılıklarını ve tekil/çoğul biçimleri standartlaştırmak amacıyla bir thesaurus dosyası oluşturulmuştur. Daha sonra yazarlar, kurumlar, ülkeler ve anahtar kelimeler arasındaki ilişkileri görselleştirmek amacıyla ağ haritaları oluşturulmuştur. Bu haritalardaki düğümler bibliyometrik öğeleri, düğümlerin büyüklüğü yayın sıklığını, bağlantılar öğeler arasındaki ilişkileri, bağlantıların gücü bu ilişkilerin gücünü ve renkler VOSviewer kümeleme algoritması tarafından belirlenen kümeleri göstermektedir. VOSviewer analizlerinde Toplam Bağlantı Gücü (TBG), bir öğenin ağdaki diğer tüm öğelerle olan iş birliği bağlantılarının güçlerinin toplamını ifade etmektedir. Daha yüksek TBG değerleri, ağ içerisindeki genel iş birliğinin daha güçlü olduğunu göstermekte ve mutlaka daha fazla sayıda yayına karşılık gelmemektedir.

Ağ görselleştirmelerinde, en bilgilendirici düğümlerin korunmasını sağlarken yorumlanabilir ve okunabilir ağ haritaları elde etmek amacıyla önceden yayın ve atıf eşikleri belirlenmiştir. Bu eşikler, ağın okunabilirliği ile içerdiği bilginin kapsamı arasında denge sağlamak amacıyla seçilmiştir. Küresel WoS veri setinde ortak yazarlık analizine en az 20 yayını bulunan yazarlar, kurumlar arası ortak yazarlık analizine en az 25 yayını bulunan kurumlar ve ülkeler arası ortak yazarlık analizine en az 15 yayını bulunan ülkeler dahil edilmiştir. Bu üç analizin tümünde minimum 50 atıf eşiği uygulanmıştır. Türkiye WoS veri setinde ortak yazarlık analizine en az üç yayını ve beş atıfı bulunan yazarlar, kurumlar arası ortak yazarlık analizine ise en az beş yayını ve 10 atıfı bulunan kurumlar dahil edilmiştir. Uluslararası iş birliği içeren yayınların sayısının sınırlı olması

nedeniyle, ülkeler arası iş birliği analizinde herhangi bir yayın veya atıf eşiği uygulanmamış ve uygun tüm yayınlar analize dahil edilmiştir. Anahtar kelime birlikte bulunma analizlerinde ise en az 50 kez geçen anahtar kelimeler dahil edilmiştir.

Türkiye'nin Küresel Yazına Katkısının Nicelleştirilmesi

Türkiye'nin küresel yas literatürüne katkısını tahmin etmek amacıyla, Türkiye WoS yayınlarının küresel WoS veri setindeki yayınlara oranı yıllık olarak aşağıdaki formül kullanılarak hesaplanmıştır:

Türkiye'nin katkısı (%) = (Türkiye WoS yayınlarının sayısı / Küresel WoS yayınlarının sayısı) × 100

Daha sonra Türkiye'nin küresel yas araştırmalarındaki payında zaman içerisinde meydana gelen değişimleri göstermek amacıyla yıllık katkı oranları grafik olarak sunulmuştur. Türkiye'deki kurumlara bağlı en az bir yazarın yer aldığı en erken küresel WoS yayını 2002 yılında yayımlandığından, yıllık katkı oranları 2002 yılından itibaren hesaplanmıştır.

ULAKBİM Veri Setinin İçerik Analizi

Geleneksel bibliyometrik göstergeleri tamamlamak amacıyla, ulusal yas literatürünün daha kapsamlı biçimde değerlendirilmesini sağlamak üzere ULAKBİM veri setine dahil edilen yayınlara ek bir manuel içerik analizi uygulanmıştır. Yayınlar; incelenen yas alt türü (normal, travmatik, komplike, uzamış veya diğer), araştırma deseni, araştırma popülasyonu, yazarların bağlı olduğu disiplinler ve araştırmanın odağı açısından sınıflandırılmıştır. Her yayınla ilişkili disiplin, ilk yazarın bölüm/ana bilim dalı bağlılığı temel alınarak belirlenmiştir. Disiplinler arası iş birliği, iki veya daha fazla farklı akademik bölümden yazarların çalışmaya dahil olması olarak tanımlanmış ve tüm yazarların bağlı olduğu bölüm/ana bilim dalı incelenerek değerlendirilmiştir. Tüm manuel sınıflandırmalar, önceden belirlenmiş sınıflandırma ölçütlerine göre tek bir araştırmacı tarafından gerçekleştirilmiştir.

Bu çalışmada analiz edilen tüm veriler kamuya açık bibliyografik veri tabanlarından elde edilmiş ve insan katılımcıları veya kimliği belirlenebilir kişisel verileri içermemiş olduğundan etik kurul onayı gerekmemiştir.

İstatistiksel Analiz

Yayın özelliklerini, atıf örüntülerini ve araştırma özelliklerini özetlemek amacıyla tanımlayıcı istatistikler kullanılmıştır. Kategorik değişkenler için frekans ve yüzdeler hesaplanmış, yıllık yayın eğilimleri tanımlayıcı olarak incelenmiştir. Çalışmanın temel amacı tanımlayıcı bir bibliyometrik genel bakış sunmak olduğundan çıkarımsal istatistiksel testler uygulanmamıştır.

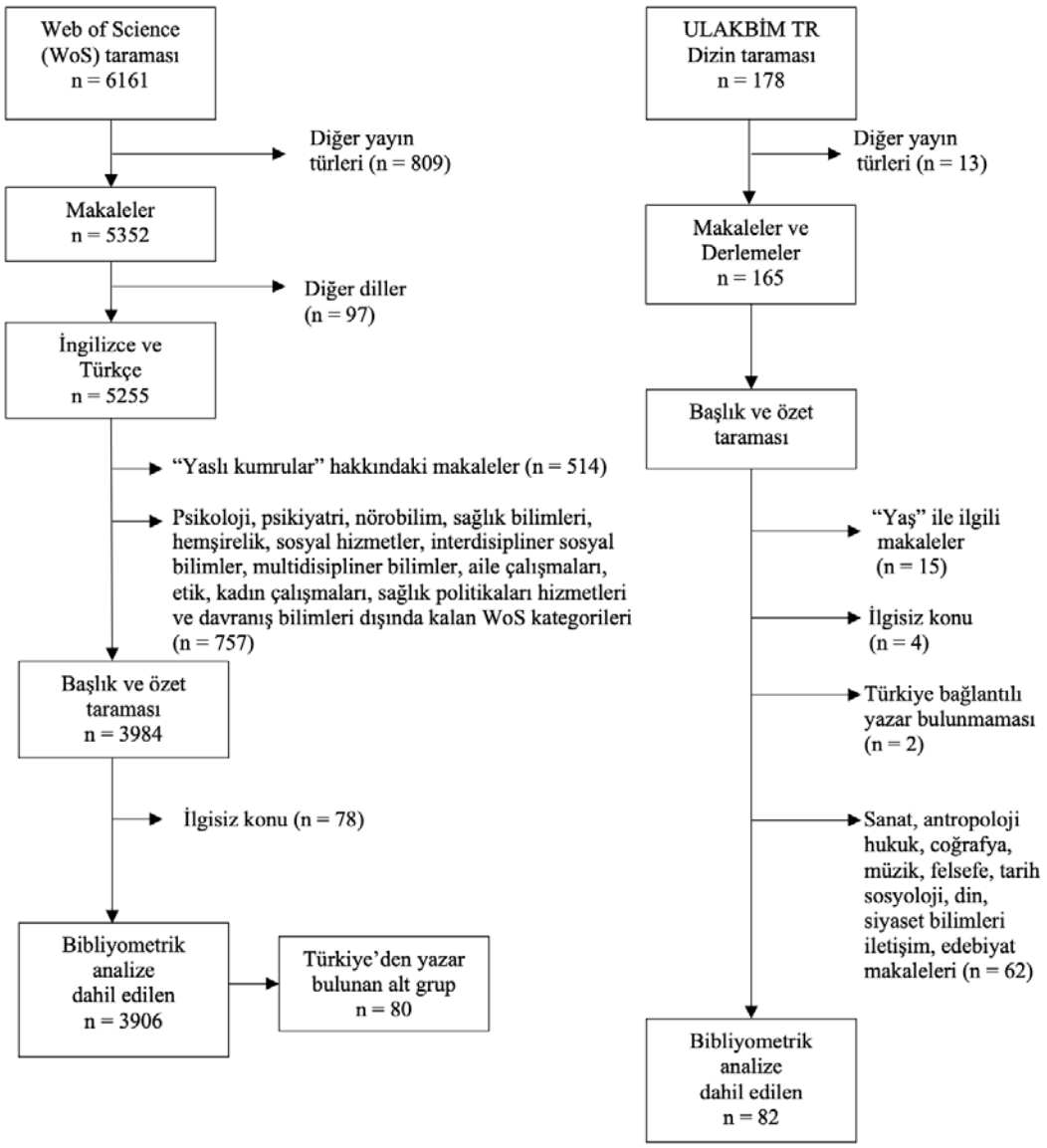
Bulgular

Veri Setlerinin Özellikleri ve Yayın Eğilimleri

Yayınların seçim süreci Şekil 1'de özetlenmiştir. Tarama sonrasında, WoS Core Collection'da indekslenen ve uygunluk ölçütlerini karşılayan 3.906 yayın belirlenmiş ve küresel WoS veri setine dahil edilmiştir. Bunların 3.674'ü SSCI'de ve 1.627'si SCI-E'de indekslenmiştir; bazı dergilerin her iki atıf indeksinde de eş zamanlı olarak indekslenmesi nedeniyle bu kategoriler birbirini dışlamamakta ve dolayısıyla iki indeksteki yayınların toplam sayısı, dahil edilen toplam yayın sayısını geçmektedir. Küresel WoS veri setindeki yayınların 80'inde Türkiye'deki bir kuruma bağlı en az bir yazar bulunmakta olup bu yayınlar Türkiye WoS veri setini oluşturmuştur. ULAKBİM TR Dizin'de gerçekleştirilen arama sonucunda uygunluk ölçütlerini karşılayan 82 yayın belirlenmiş ve bu yayınlar da ULAKBİM veri setini oluşturmuştur.

Küresel WoS veri setinde yıllık yayın sayısı ilk yıllarda kademeli bir artış göstermiş, yaklaşık 2020 sonrasında ise belirgin bir hızlanma gözlenmiş ve yayın üretimi son yıllarda en yüksek düzeyine ulaşmıştır (Şekil 2a). Atıf sayıları da benzer bir örüntü göstermiş ve yayınlardan birkaç yıl sonra en yüksek düzeye ulaşmıştır. Türkiye WoS veri setinde de benzer bir artış eğilimi gözlenmiştir (Şekil 2b). ULAKBİM veri setinde ise zaman

içerisinde yayın üretiminde kademeli bir artış görülmekle birlikte, atıf sayıları küresel WoS veri setine kıyasla daha düşük bulunmuştur (Şekil 2c).

Şekil 1. Üç bibliyometrik veri seti için yayınların belirlenmesi, taranması, uygunluklarının değerlendirilmesi ve çalışmaya dahil edilmesi süreçlerini gösteren akış şeması.

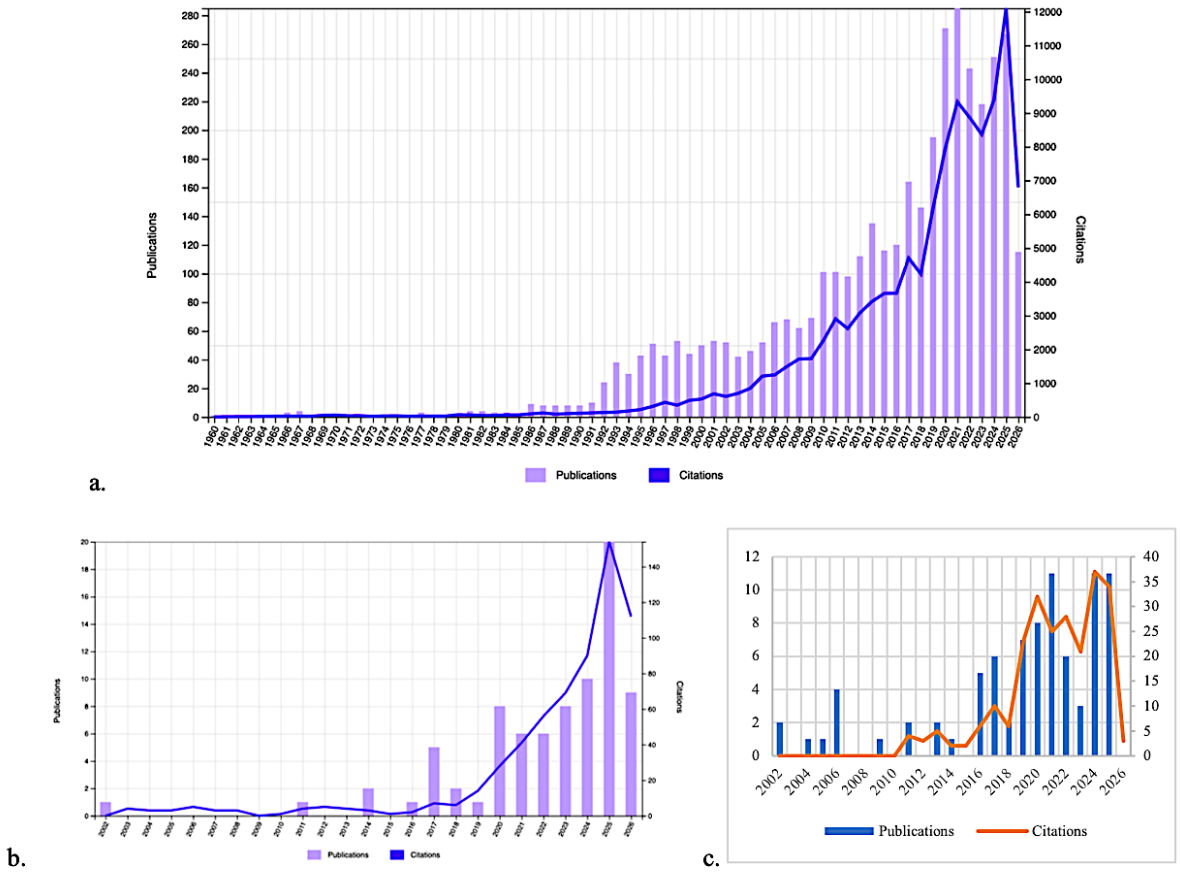
Yıllık ortalama atıf etkisi en yüksek olan yayınlar Tablo 2'de özetlenmiştir. En yüksek etkiye sahip yayınlar büyük ölçüde uzamış veya komplike yasın kavramsallaştırılması, tanısı, epidemiyolojisi ve ölçümü üzerine odaklanmıştır.

Uluslararası İş Birliği Ağları

Küresel WoS veri seti, ülkeler, kurumlar ve araştırmacılar arasında kapsamlı uluslararası iş birlikleri olduğunu göstermiştir (Şekil 3). Amerika Birleşik Devletleri en fazla yayın üreten ülke olurken, onu Avustralya, Hollanda, İngiltere ve Kanada izlemiştir. Türkiye ise 80 yayınla 12. sırada yer almıştır (Tablo 3). En fazla yayın üreten ülkeler aynı zamanda en güçlü iş birliği ağlarına sahip ülkeler olmuştur.

Kurumlar düzeyinde Utrecht Üniversitesi, Groningen Üniversitesi ve Columbia Üniversitesi küresel WoS veri setine en fazla katkıda bulunan kurumlar olarak öne çıkmıştır (Tablo 4). Benzer şekilde, yazarlar arası iş birliği analizlerinde birbiriyle güçlü biçimde bağlantılı çeşitli araştırma grupları belirlenmiş; Paul A.

Boelen, Holly G. Prigerson, Katherine Shear ve Robert A. Neimeyer alandaki en üretken ve etkili araştırmacılar arasında yer almıştır (Tablo 5; Şekil 3c).

Şekil 2. Yıllık yayın ve atıf sayıları: (a) Küresel Web of Science veri seti, (b) Türkiye Web of Science veri seti ve (c) ULAKBİM veri seti.

2026 yılına ilişkin yayın sayısı, aramanın 11 Temmuz 2026 tarihinde gerçekleştirilmiş olması nedeniyle yılın yalnızca bir bölümünü kapsamaktadır.

Tablo 2. Küresel ve Türkiye Web of Science (WoS) veri setlerinde yıllık ortalama atıf sayısı en yüksek olan on yayın.

Küresel

Başlık	Yazarlar	Dergi	Yıl	Toplam Atıf Sayısı*	Yıllık Atıf Ortalaması*
Identifying Highly Influential Nodes in the Complicated Grief Network	Robinaugh, Donald J.; Millner, Alexander J.; McNally, Richard J.	Journal of Abnormal Psychology	2016	1441	131.00
Validation of the new DSM-5-TR criteria for prolonged grief disorder and the PG-13-Revised (PG-13-R) scale	Prigerson, Holly G.; Boelen, Paul A.; Xu, Jiehui; Smith, Kirsten V.; Maciejewski, Paul K.	World Psychiatry	2021	367	61.17
Grief During the COVID-19 Pandemic: Considerations for Palliative Care Providers	Wallace, Cara L.; Wladkowski, Stephanie P.; Gibson, Allison; White, Patrick	Journal of Pain and Symptom Management	2020	405	57.86
The dual process model of coping with bereavement: Rationale and description	Stroebe, M; Schut, H.	Death Studies	1999	1575	56.25

Tablo 2. Küresel ve Türkiye Web of Science (WoS) veri setlerinde yıllık ortalama atıf sayısı en yüksek olan on yayın.					
Inventory of complicated grief: A scale to measure maladaptive symptoms of loss	Prigerson, HG; Maciejewski, PK; Reynolds, CF; Bierhals, AJ; Newsom, JT; Fasiczka, A; Frank, E; Doman, J; Miller, M	Psychiatry Research	1995	1216	38.00
The Dual Process Model of Coping with Bereavement: A Decade On	Stroebe, Margaret; Schut, Henk	Omega-Journal of Death and Dying	2010	645	37.94
Tracking the reach of COVID-19 kin loss with a bereavement multiplier applied to the United States	Verdery, Ashton M.; Smith-Greenaway, Emily; Margolis, Rachel; Daw, Jonathan	Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America	2020	257	36.71
Effects of suicide bereavement on mental health and suicide risk	Pitman, Alexandra; Osborn, David; King, Michael; Erlangsen, Annette	Lancet Psychiatry	2014	400	30.77
Prevalence of complicated grief in a representative population-based sample	Kersting, Anette; Braehler, Elmar; Glaesmer, Heide; Wagner, Birgit	Journal of Affective Disorders	2011	481	30.06
Emerging experience with selected new categories in the ICD-11: complex PTSD, prolonged grief disorder, gaming disorder, and compulsive sexual behaviour disorder	Reed, Geoffrey M.; First, Michael B.; Billieux, Joel; Cloitre, Marylene; Briken, Peer; Achab, Sophia; Brewin, Chris R.; King, Daniel L.; Kraus, Shane W.; Bryant, Richard A.	World Psychiatry	2022	150	30.00
Türkiye'den En Az Bir Yazarı Bulunan Yayınlar					
Measurement and assessment of grief in a large international sample	Killikelly, C.; Kagialis, A.; Henneman, S.; Coronado, H.; Demanarig, D.; Farahani, H.; Ozdogru, A. A.; Yalcin, B.; Yockey, A.; Gosnell, C. L.; Jia, F.; Maisel, M.; Stelzer, E.; Wilson, D.; Anderson, J.; Charles, K.; Cummings, J. P.; Faas, C.; Knapp, B.; Koneczny, B.; Koch, C.; Bauer, L. M.; Cuccolo, C.; Edlund, J. E.; Heermans, G. F.; McGillivray, S.; Shane-Simpson, C.; Staples, A.; Zheng, Z.; Zlokovich, M. S.; Irgens, M. S.	Journal of Affective Disorders	2023	27	6.75

Tablo 2. Küresel ve Türkiye Web of Science (WoS) veri setlerinde yıllık ortalama atıf sayısı en yüksek olan on yayın.					
Prolonged Grief Symptoms Predict Social and Emotional Loneliness and Depression Symptoms	Eisma, Maarten C.; Buyukcan-Tetik, Asuman	Behavior Therapy	2025	13	6.50
Validation of the prolonged grief scale (PG-13) and investigation of the prevalence and risk factors of prolonged grief disorder in Turkish bereaved samples	Isikli, Sedat; Keser, Emrah; Prigerson, Holly G.; Maciejewski, Paul K.	Death Studies	2022	44	6.29
How We Disenfranchise Grief for Self and Other: An Empirical Study	Cesur-Soysal, Gizem; Ari, Ela	Omega-Journal of Death and Dying	2024	25	5.00
Grief Rituals and Grief Reactions of Bereaved Individuals During the COVID-19 Pandemic	Simsek Arslan, Buket; Buldukoglu, Kadriye	Omega-Journal of Death and Dying	2023	29	4.83
Prolonged Grief and Cognitive Decline: A Prospective Population-Based Study in Middle-Aged and Older Persons	Pérez, Heidi C. Saavedra; Ikram, M. Arfan; Direk, Nese; Tiemeier, Henning	American Journal of Geriatric Psychiatry	2018	35	3.89
Cross-Lagged Analyses of Prolonged Grief and Depression Symptoms with Insomnia Symptoms	de Lang, Thomas A.; Buyukcan-Tetik, Asuman; de Jong, Peter J.; Lancel, Marike; Eisma, Maarten C.	Behavior Therapy	2023	14	3.50
Perceptions of internal and external continuing bonds in bereaved individuals with and without prolonged grief disorder	Keser, Emrah; Karacalik, Irem Beril; Oztaylan, Beyza Nur; Tiryaki-Guven, Sevginur; Turkistan, Beyza	Death Studies	2026	7	3.50
Death rituals, religious beliefs, and grief of Turkish women	Aksoz-Efe, Idil; Erdur-Baker, Ozgur; Servaty-Seib, Heather	Death Studies	2018	30	3.33
Investigation of grief and posttraumatic growth related to patient loss in pediatric intensive care nurses: a cross-sectional study	Turgut, Meral; Yildiz, Hatice	BMC Palliative Care	2023	13	3.25

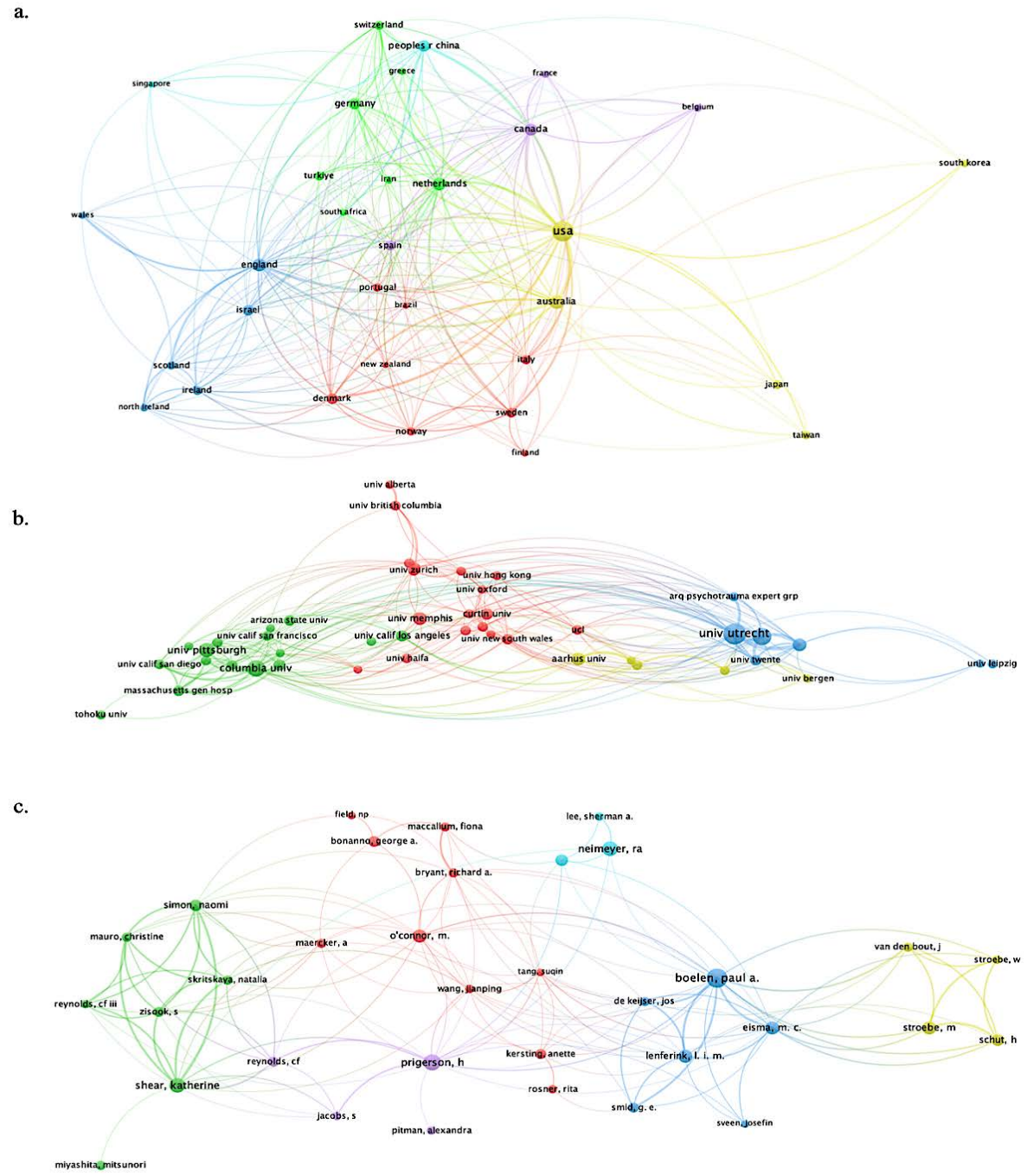
***** Atıf göstergeleri doğrudan WoS Core Collection'dan elde edilmiş olup 11 Temmuz 2026 tarihinde gerçekleştirilen veri çıkarma sırasında mevcut olan değerleri yansıtmaktadır.

Küresel WoS Veri Setindeki Dergiler ve Tematik Yapı

Yasla ilişkili en fazla sayıda makaleyi yayımlayan ve en yüksek atıf sayılarına ulaşan dergiler Şekil 4a–b'de sunulmuştur. Yayın faaliyetleri ağırlıklı olarak psikiyatri, psikoloji, yas/kayıp, palyatif bakım ve ruh sağlığı alanlarındaki dergilerde yoğunlaşmıştır.

Anahtar kelimelerin birlikte bulunma analizi, alanın kavramsal yapısını yansıtan dört temel tematik küme ortaya koymuştur (Şekil 5a). Açık mavi ile gösterilen birinci küme, temel olarak komplike yas, depresyon, uzamış yas, travma sonrası stres ve psikometrik özellikler gibi anahtar kelimelerle ilişkilidir. Mor renkle gösterilen ikinci küme; çocukluk, ergenler ve bilişsel davranışçı terapilerle ilişkili anahtar kelimeleri içermiştir. Kırmızı renkle gösterilen üçüncü küme; stresli yaşam olayları, destek ve aile gibi anahtar kelimelerden oluşmaktadır. Sarı renkle gösterilen dördüncü küme ise travmatik kayıp, travma sonrası büyüme, uyum, bağlanma ve süregiden bağlarla ilişkili anahtar kelimeleri içermektedir. En sık görülen

anahtar kelimeler Tablo 6'da sunulmuştur. Katmanlı görselleştirme, araştırma ilgilerinde zaman içerisinde bir değişim olduğunu göstermiştir (Şekil 5b). Önceki dönemlerdeki çalışmalar ağırlıklı olarak depresyon, stresli yaşam olayları, uyum, destek, travmatik yas ve komplike yasa odaklanırken, daha yakın tarihli yayınlarda uzamış yas, COVID-19, ruh sağlığı sonuçları ve bunlarla ilişkili klinik kavramlara giderek daha fazla vurgu yapılmıştır.

VOSviewer

Şekil 3. Yasla ilişkili yayınlardaki iş birliklerinin ağ görselleştirme haritaları: (a) ülkeler, (b) kurumlar ve (c) yazarlar.
Düğüm büyüklüğü yayın üretimini, bağlantılar iş birliğinin gücünü, renkler ise VOSviewer kümeleme algoritması tarafından otomatik olarak oluşturulan kümeleri göstermektedir.

Tablo 3. Web of Science (WoS)'ta yasla ilişkili en fazla sayıda yayını olan ülkeler.			
Ülkeler	**Yayın Sayısı**	**Atıf Sayısı**	**Toplam Bağlantı Gücü***
ABD	1660	60826	568
Avustralya	362	9841	232
Hollanda	313	14776	183
İngiltere	298	7588	256
Kanada	221	5774	141
Çin	188	3017	109
Almanya	168	4874	115
İsrail	129	2433	72
Danimarka	125	3022	137
İspanya	96	1092	79
İsveç	94	2262	84
Türkiye	80	620	36
Japonya	77	1236	22
İrlanda	70	1043	70
İtalya	67	1351	68

* Toplam Bağlantı Gücü (TBG), bir öğenin ağdaki diğer tüm öğelerle olan iş birliği bağlantılarının güçlerinin toplamını ifade eder. Daha yüksek değerler, genel iş birliğinin daha güçlü olduğunu gösterir.

Tablo 4. Web of Science (WoS)'ta yasla ilişkili en fazla sayıda yayını olan kurumlar			
WoS - Küresel			
Kurumlar	Yayın Sayısı	Atıf Sayısı	Toplam Bağlantı Gücü*
Utrecht Üniversitesi	220	12338	419
Groningen Üniversitesi	134	4286	319
Columbia Üniversitesi	127	6317	256
Pittsburgh Üniversitesi	93	6982	179
Memphis Üniversitesi	71	4741	81
WoS – Türkiye**			
TED Üniversitesi	13	115	30
Hacettepe Üniversitesi	7	71	11
Ankara Üniversitesi	5	53	6
İstanbul Medipol Üniversitesi	5	39	24
Başkent Üniversitesi	5	20	9

* Toplam Bağlantı Gücü (TBG), bir öğenin ağdaki diğer tüm öğelerle olan iş birliği bağlantılarının güçlerinin toplamını ifade eder. Daha yüksek değerler, genel iş birliğinin daha güçlü olduğunu gösterir.; ** Türkiye'deki kurumlar.

Türkiye WoS Veri Setinin Özellikleri

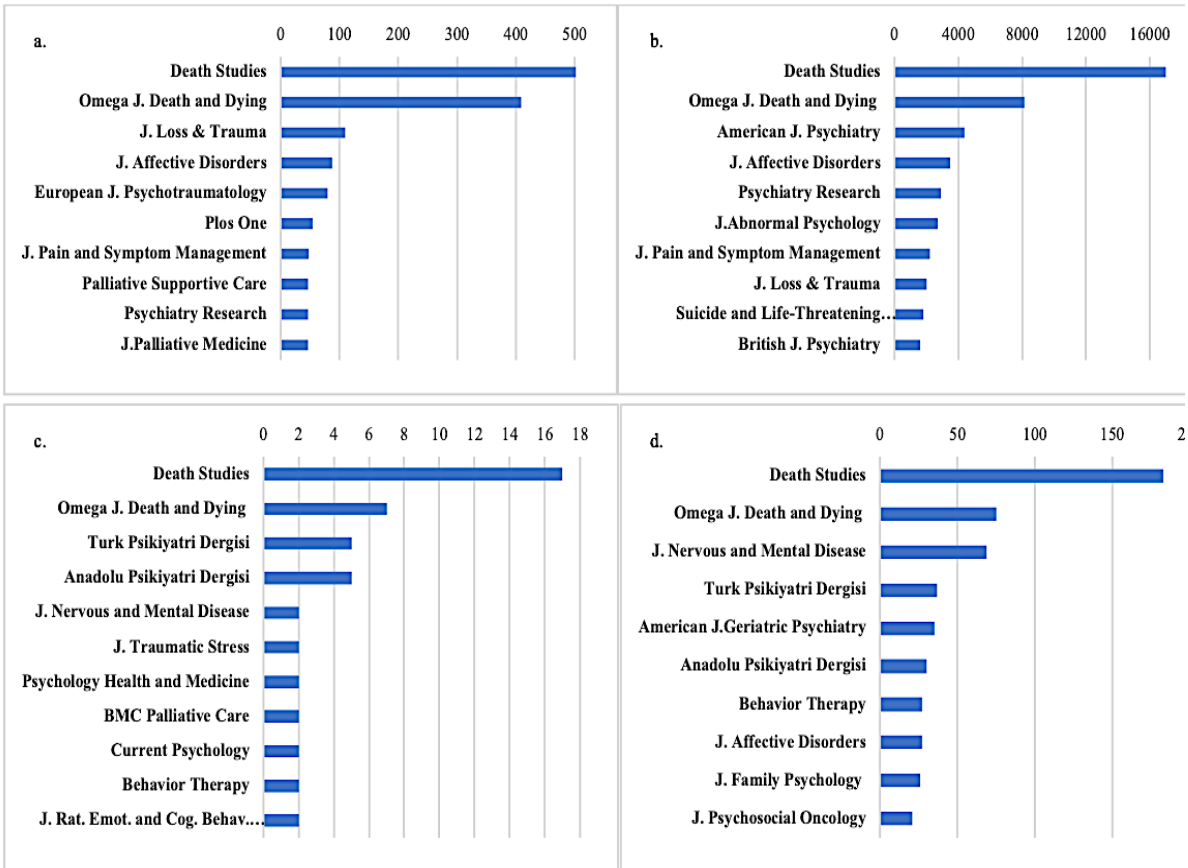
Türkiye WoS veri setindeki yayınların zamansal dağılımı Şekil 2b'de gösterilmiştir. Yıllık ortalama atıf sayılarına göre en etkili yayınlar Tablo 2'de özetlenmiştir.

İş birliği analizleri, Türkiye'deki araştırmacıların hem kurumlar hem de ülkeler düzeyinde çeşitli uluslararası ortaklıklara katıldığını, ancak bu ağların küresel WoS veri setinde gözlenen ağlara kıyasla daha sınırlı olduğunu göstermiştir (Şekil 6). TED Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi ve Ankara Üniversitesi en fazla yayın üreten kurumlar arasında yer alırken (Tablo 4), Emrah Keser ve Gizem Cesur Soysal Türkiye WoS veri setindeki en üretken yazarlar olarak öne çıkmıştır (Tablo 5).

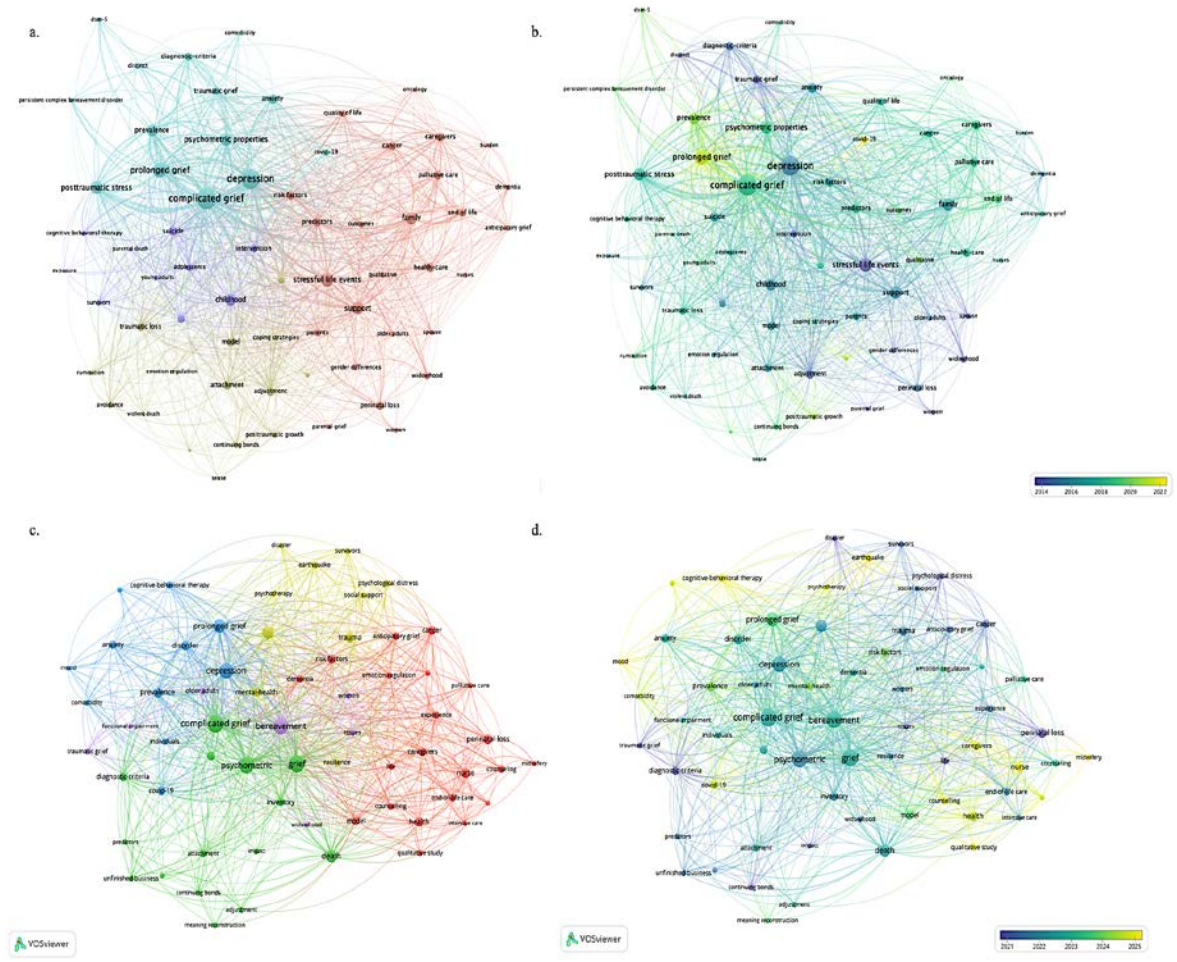
Türkiye WoS veri setinde en fazla yayın yayımlayan ve en yüksek atıf etkisine sahip dergiler Şekil 4c–d'de sunulmuştur. Anahtar kelime analizleri, Türkiye WoS veri setindeki yayınların büyük ölçüde uluslararası araştırma önceliklerini yansıttığını göstermiştir. "Complicated grief", "grief", "bereavement" ve "depression" en sık kullanılan terimler olmuştur (Tablo 6). Katmanlı görselleştirme, daha yakın tarihli yayınlarda bakım verenler, psikoterapi, danışmanlık, COVID-19 ve deprem konularına yönelik ilginin arttığını göstermiştir (Şekil 5c–d).

Tablo 5. Web of Science (WoS)'ta yasla ilişkili en fazla sayıda yayını olan yazarlar.			
WoS - Küresel			
Yazarlar	Yayın Sayısı	Atıf Sayısı	Toplam Bağlantı Gücü*
Paul A. Boelen	144	6727	471
Holly Prigerson	95	7986	485
Katherine Shear	81	5583	534
Robert A. Neimeyer	77	5298	216
Maarten C. Eisma	60	1747	228
Lonneke Lenferink	60	1604	232
Margaret Stroebe	59	5954	202
Lauren J. Breen	48	1818	191
Naomi Simon	44	1775	370
George Bonanno	37	2799	102
WoS – Türkiye**			
Emrah Keser	9	74	42
Gizem Cesur Soysal	6	41	29
Hatice Yıldız	5	52	7
Ilgın Gökler Danışman	4	47	8
Yağmur Ar Karcı	4	26	6
Asuman Büyükcan Tetik	3	53	9
Arda Bağcaz	3	6	8
Çiğdem Fulya Dönmez	3	1	7

* Toplam Bağlantı Gücü (TBG), bir öğenin ağdaki diğer tüm öğelerle olan iş birliği bağlantılarının güçlerinin toplamını ifade eder. Daha yüksek değerler, genel iş birliğinin daha güçlü olduğunu gösterir.; ** Türkiye'deki bir kuruma bağlı araştırmacılar.

Şekil 4. (a) Küresel Web of Science (WoS) veri setinde en fazla yayına sahip dergiler. (b) Küresel WoS veri setinde en yüksek atıf sayılarına sahip dergiler. (c) Türkiye WoS veri setinde en fazla yayına sahip dergiler. (d) Türkiye WoS veri setinde en yüksek atıf sayılarına sahip dergiler.

Şekil 5. Küresel ve Türkiye Web of Science (WoS) veri setlerine ilişkin anahtar kelime ağı (network) görselleştirmeleri ve katmanlı (overlay) görselleştirmeler. (a) Küresel WoS veri setinde en sık kullanılan anahtar kelimelerin ağ görselleştirmesi. (b) Küresel WoS veri setinde en sık kullanılan anahtar kelimelerin ortalama yayın yılına göre katmanlı görselleştirmesi. (c) Türkiye WoS veri setinde en sık kullanılan anahtar kelimelerin ağ görselleştirmesi. (d) Türkiye WoS veri setinde en sık kullanılan anahtar kelimelerin ortalama yayın yılına göre katmanlı görselleştirmesi.

Türkiye'nin Küresel Yas Literatürüne Katkısı

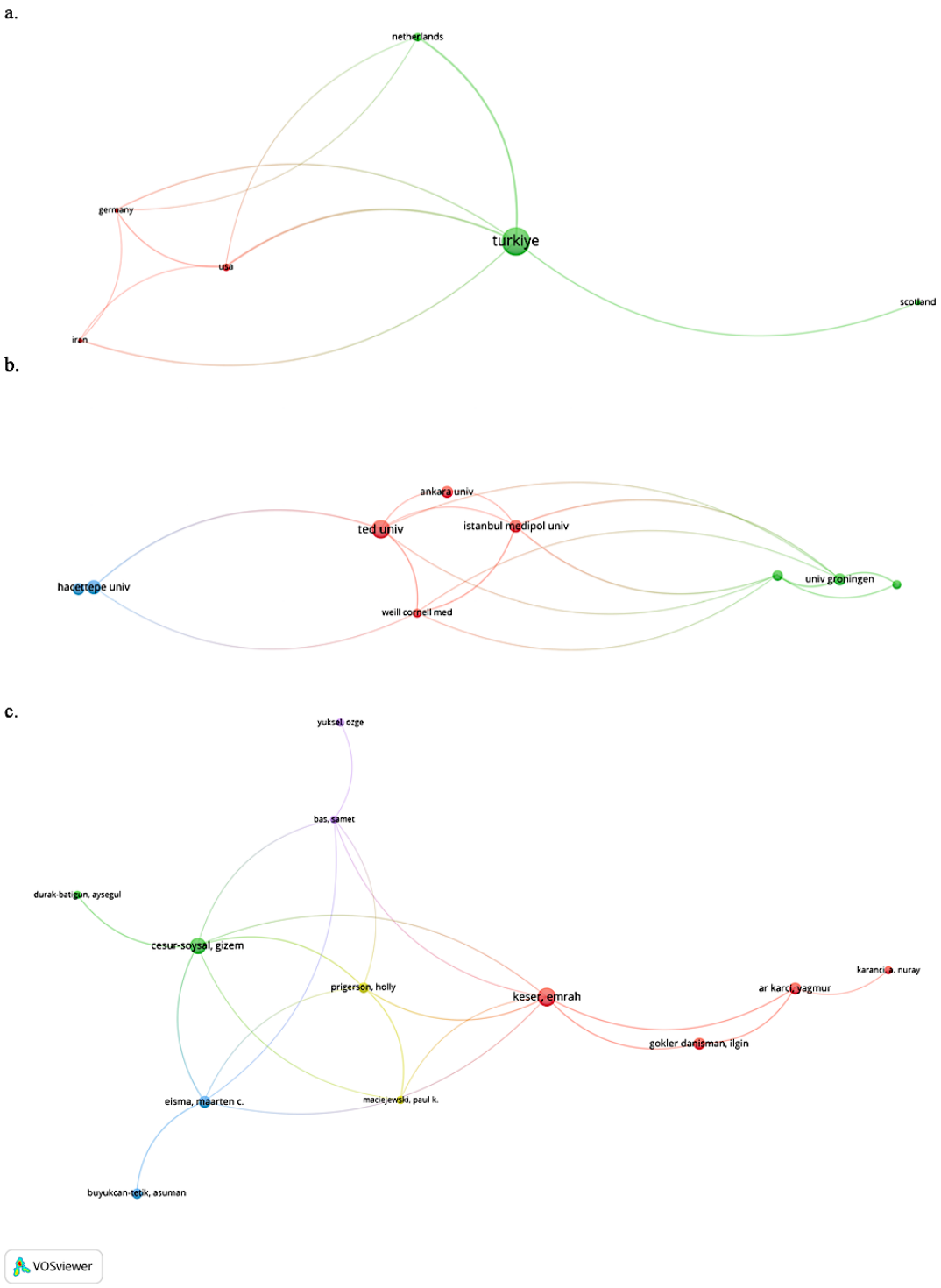
Türkiye WoS veri setinin küresel WoS veri setine yıllık katkısı Şekil 7'de sunulmuştur. Genel olarak, Türkiye WoS veri setindeki yayınlar küresel WoS veri setindeki tüm yayınların %2,05'ini oluşturmuştur. Bununla birlikte, son yıllarda kademeli bir artış gözlenmiş olup, bu durum yayın üretimindeki yıllara göre değişkenliklere rağmen Türkiye'deki yas araştırmalarının uluslararası görünürlüğünün giderek arttığına işaret etmektedir.

ULAKBİM Veri Setinin Özellikleri

ULAKBİM veri setinin bibliyometrik özellikleri Şekil 8'de özetlenmiştir. Konu hakkında en yaygın yayın yapan disiplinler psikoloji, psikiyatri ve hemşirelik olmuş ve bu üç alan birlikte tüm yayınların %70,7'sini yayımlamıştır (Şekil 8a). Disiplinler arası iş birliği görece nadir olup yayınların yalnızca %14,6'sında mevcuttur. En sık görülen disiplinler arası iş birlikleri psikiyatri ile psikoloji ve psikiyatri ile onkoloji arasında gerçekleşmiş olup her iki iş birliği de ikişer yayınla temsil edilmiştir.

Özgün araştırma makaleleri literatürün çoğunluğunu (%63,4) oluştururken, bunları derleme makaleleri (%25,6) izlemiştir. Özgün araştırma makaleleri; psikometrik değerlendirme çalışmaları, nitel araştırmalar, kesitsel çalışmalar, olgu çalışmaları ve boylamsal araştırmalar dahil olmak üzere araştırma desenlerine göre

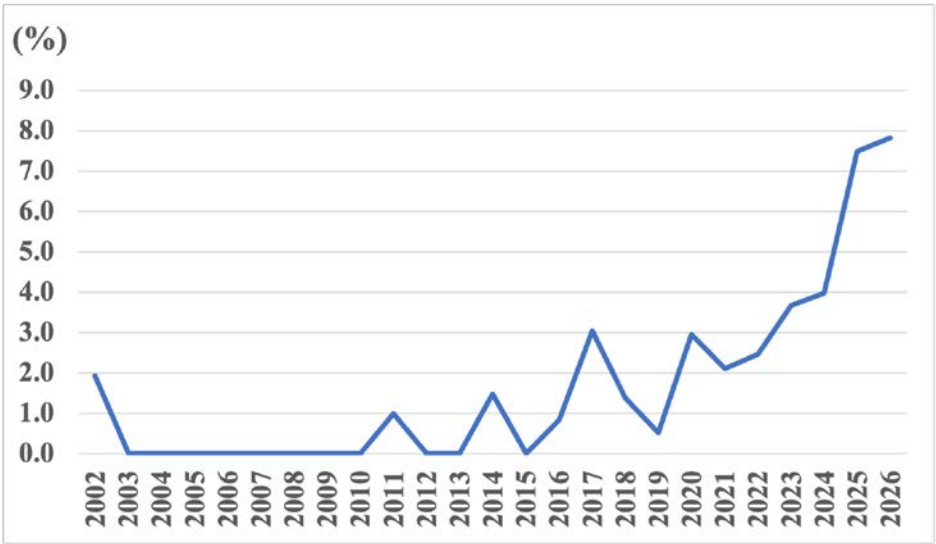
daha ileri düzeyde sınıflandırılmış; genel dağılımı tamamlamak amacıyla derleme makaleleri ayrı bir kategori olarak sunulmuştur (Şekil 8b). Psikometrik değerlendirme çalışmaları (%20,7) ile nitel araştırma desenleri (%17,1) en sık temsil edilen araştırma deseni kategorileri olmuştur. Araştırmanın odağı açısından değerlendirildiğinde, yas değerlendirme araçlarına (%20,7) ve başta yas danışmanlığı ve psikoterapötik yaklaşımlar olmak üzere müdahale ile ilişkili konulara (%19,5) yönelik yayınlar en sık ele alınan araştırma konularını oluşturmuştur.

Şekil 6. Türkiye Web of Science veri setindeki iş birliği ağı görselleştirmeleri: (a) ülkeler, (b) kurumlar ve (c) yazarlar. Düğüm büyüklüğü yayın üretimini, bağlantılar iş birliğinin gücünü, renkler ise VOSviewer kümeleme algoritması tarafından otomatik olarak oluşturulan iş birliği kümelerini göstermektedir

Tablo 6. Web of Science (WoS)'ta yasla ilişkili yayınlarda en sık kullanılan on anahtar kelime.			
WoS Küresel		**WoS Türkiye***	
Anahtar Kelimeler	Yayın Sayısı	Anahtar Kelimeler	Yayın Sayısı
Bereavement	1635	Complicated grief	35
Grief	1220	Grief	32
Complicated grief	1118	Bereavement	31
Depression	997	Depression	26
Mental health	916	Prolonged grief	20
Death	854	Posttraumatic stress	17
Prolonged grief	592	Death	16
Stress	471	Prevalence	11
Scale	468	Reliability	10
Support	451	Health	10

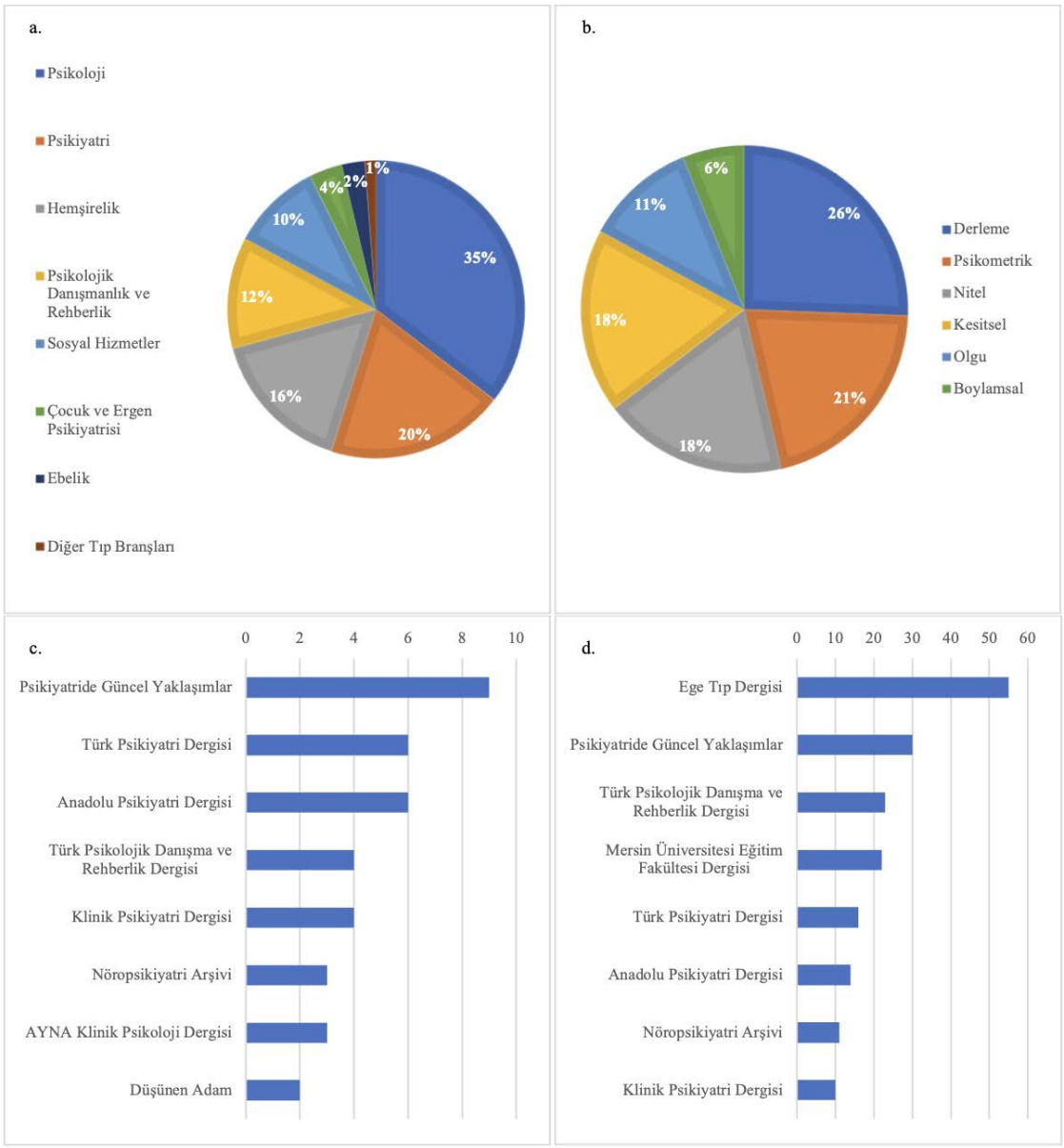
* En az bir yazarı Türkiye'deki bir kuruma bağlı olan yayınlar.

Şekil 7. Türkiye'nin küresel yas literatürüne zaman içerisindeki katkısı.

2026 yılına ilişkin veriler, aramanın 11 Temmuz 2026 tarihinde gerçekleştirilmiş olması nedeniyle yılın yalnızca bir bölümünü kapsamaktadır; bu nedenle 2026 yılına ait yayın sayıları ve katkı tahminleri bu durum dikkate alınarak yorumlanmalıdır.

Tablo 7. ULAKBİM TR Dizin'de yasla ilişkili en fazla atıf alan beş yayın.					
Başlık	**Yazarlar**	**Dergi**	**Yıl**	**Yayın Türü**	**Toplam Atıf**
Ölüm, kayıp, yas ve patolojik yas	Tezan Bildik	Ege Tıp Dergisi	2013	Derleme	55
Bir Kayıp Sonrasında Zorluklar Yaşayan Üniversite Öğrencilerine Yönelik Bir Yas Danışmanlığı Modeli	Cem Ali Gizir	Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	2006	Derleme	22
Yas Ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması	Seher Balcı Çelik	Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi	2006	Psikometrik Değerlendirme	16
Kayıp ve Yasa Psikososyal Yaklaşım	Yasemin Özel, Birgül Özkan	Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar	2020	Derleme	10
Ne zaman travmatik yas tanısı konur? Ne zaman tedavi başlar?	Ufuk Sezgin, Şahika Yüksel, Zerrin Topçu, Genç Aysun Dişcigil	Klinik Psikiyatri Dergisi	2004	Olgu Serisi	10

Şekil 8. ULAKBİM veri setinin bibliyometrik özellikleri. (a) İlk yazarların bölümlerinin dağılımı. (b) Yayın türleri ve araştırma desenlerinin dağılımı. (c) Yasla ilişkili en fazla yayına sahip dergiler. (d) Yasla ilişkili yayınlarda en yüksek atıf sayılarına sahip dergiler.

Yasla ilişkili en fazla yayın üreten ve en yüksek atıf sayılarına ulaşan dergiler Şekil 8c–d'de sunulmuştur. Sağlık Bakanlığı'na bağlı kurumlar ULAKBİM veri setine en fazla katkıda bulunan kurumlar olmuş (n = 11); bunları İstanbul Üniversitesi (n = 6), Ankara Üniversitesi (n = 5), Marmara Üniversitesi (n = 5) ve Orta Doğu Teknik Üniversitesi (n = 5) izlemiştir. ULAKBİM veri setinde en üretken yazarlar, üçer yayına katkıda bulunan Emrah Keser ve Buket Şimşek Arslan olmuştur. ULAKBİM veri setinde en yüksek atıf alan yayınlar Tablo 7'de özetlenmiştir.

İçerik analizi, ULAKBİM veri setinde ağırlıklı olarak yakın kaybı (%90,2) ve normatif yasın (%62,2) ele alındığını göstermiştir. Bir yayın birden fazla yasla ilişkili kavramı ele alabileceğinden, tematik kategoriler birbirini dışlamamakta ve dolayısıyla tek bir yayın birden fazla kategoriye atanabilmektedir. Buna karşılık, uzamış yas (%11,0), komplike yas (%6,1) ve travmatik yas (%4,9) üzerine odaklanan çalışmalar daha az yaygındır. Yakın kaybı yaşamış yetişkinler en sık araştırılan popülasyonu oluşturmuştur (%74,7); buna karşılık çocukları ve ileri yaştaki yetişkinleri içeren çalışmalar görece sınırlı kalmıştır. Yayınların yaklaşık %22'si belirli kayıp türlerine odaklanmıştır. Bunlar perinatal kayıp (%7,3), çocuk kaybı (%4,9), eş kaybı

(%3,7), ebeveyn kaybı (%2,4), kardeş kaybı (%1,2), evcil hayvan kaybı (%1,2) ve intihar nedeniyle yaşanan kayıp (%1,2) olarak sınıflandırılmıştır.

Tartışma

Bu karşılaştırmalı bibliyometrik analiz, yas araştırmalarının küresel ve ulusal düzeylerdeki gelişimine ilişkin kapsamlı bir genel bakış sunmaktadır. Birkaç temel bulgu ortaya çıkmıştır. İlk olarak, yasla ilişkili yayınların son yirmi-otuz yılda önemli ölçüde arttığı ve özellikle 2020 sonrasında belirgin bir hızlanma gösterdiği görülmüştür; bununla birlikte, Türkiye'deki yıllık yayın üretiminde belirgin dalgalanmalar gözlenmiştir. İkinci olarak, uluslararası literatür ülkeler, kurumlar ve araştırmacılar arasında kapsamlı iş birlikleri içerirken, Türkiye'ye bağlı araştırmacıların yer aldığı yayınlardaki iş birlikleri, özellikle disiplinler arası düzeyde görece sınırlı kalmıştır. Üçüncü olarak, Türkiye'nin küresel yas literatürüne katkısı zaman içerisinde artmış olmakla birlikte, dünya genelindeki bilimsel üretimin hâlâ görece küçük bir bölümünü oluşturmaktadır. Son olarak, ulusal ULAKBİM literatürünün tematik profili ağırlıklı olarak yakın kaybı ve normatif yas üzerine yoğunlaşırken, UYB ve yasla ilişkili psikopatolojinin kavramsallaştırılmasındaki güncel gelişmeler doğrultusunda ortaya çıkan diğer kavramlara görece sınırlı düzeyde yer verilmiştir. Bu bulgular birlikte değerlendirildiğinde, Türkiye'deki yas araştırmalarının hacim, kapsam ve tematik çeşitlilik açısından genişlemekte olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte, uluslararası görünürlüğün, disiplinler arası iş birliğinin ve metodolojik çeşitliliğin güçlendirilmesi açısından önemli fırsatlar bulunmaktadır.

Bu çalışmanın dikkat çekici bulgularından biri, son on yılda, özellikle 2020 sonrasında, yasla ilişkili yayınlarda gözlenen belirgin artıştır. Bu artışa muhtemelen çeşitli faktörler katkıda bulunmuştur. İlk olarak, patolojik yasın ayrı bir klinik durum olarak giderek daha fazla kabul edilmesi araştırma faaliyetlerini önemli ölçüde teşvik etmiştir. DSM-5'te 2013 yılında Kalıcı Karmaşık Yas Bozukluğu (Persistent Complex Bereavement Disorder) kavramının tanımlanmasının ve bunu takiben UYB'nin ICD-11 ve DSM-5-TR'ye dahil edilmesinin ardından, tanısal geçerlilik, epidemiyoloji, psikometrik değerlendirme ve tedavi yaklaşımlarına yönelik ilgi giderek artmıştır (APA 2013, Prigerson ve ark. 2021). Bu yorumu destekler biçimde, mevcut çalışmada en yüksek atıf alan yayınlar ağırlıklı olarak uzamış yasa ilişkin tanı ölçütleri, psikometrik değerlendirme çalışmaları, prevalans tahminleri ve kuramsal modelleri ele alan yayınlardır (Prigerson ve ark. 1995, Kersting ve ark. 2011, Prigerson ve ark. 2021, Işıklı ve ark. 2022, Killikelly ve ark. 2023).

Araştırma faaliyetlerini muhtemelen hızlandıran ikinci bir faktör COVID-19 pandemisi olmuştur. Pandemi, milyonlarca insanı beklenmedik kayıplarla karşı karşıya bırakırken, aynı zamanda geleneksel yas ritüellerini, aile destek sistemlerini ve sosyal vedalaşma fırsatlarını da sekteye uğratmıştır (Kuş ve ark. 2024). Bunun sonucunda yas, yalnızca bireysel bir klinik sorun olmaktan çıkarak önemli bir halk ruh sağlığı sorunu haline gelmiştir (Verdery ve ark. 2020). COVID-19 ile ilişkili yayınların en yüksek atıf alan makaleler arasında öne çıkması ve COVID-19, pandemi, uzamış yas ve ruh sağlığı ile ilişkili anahtar kelimelerin giderek daha sık görülmesi, bu küresel değişimle uyumludur (Wallace ve ark. 2020, Şimşek Arslan ve Buldukoğlu 2023, İnci ve ark. 2026).

Bu zamansal eğilimlerin ötesinde, anahtar kelimelerin birlikte bulunma ağı, yas araştırmaları literatüründe renk kodları ile işaretlenen dört temel tematik alan ortaya koymuştur (Şekil 5a). Açık mavi renkle gösterilen birinci küme; yasın tanısal bir yapı olarak ele alınması, psikometrik değerlendirme, prevalans, komorbidite ve uzamış yasın depresyon, travma sonrası stres bozukluğu ve anksiyete bozukluklarından ayırt edilmesine odaklanan tanısal sınıflandırma ve değerlendirme çalışmalarından oluşmaktadır. Mor renkle gösterilen ikinci küme, çocuklar ve ergenlerle yürütülen; özellikle ebeveyn kaybı, intihar nedeniyle yaşanan kayıp ve bilişsel davranışçı müdahalelere vurgu yapan araştırmaları kapsamaktadır. Kırmızı renkle gösterilen üçüncü küme, ağırlıklı olarak yetişkinlik ve ileri yaştaki dönemde yaşanan kayıpları ele alan; bakım verme, palyatif bakım, kanser, demans, perinatal kayıp ve hemşirelik alanındaki destek ile ilişkili araştırmaları içermektedir. Sarı renkle gösterilen dördüncü küme ise travmatik ve şiddet içeren kayıplara yönelik kuramsal ve psikososyal yaklaşımları yansıtmakta; bu kümede özellikle bağlanma, başa çıkma stratejileri, süregiden bağlar, travma sonrası büyüme ve anlamın yeniden yapılandırılması konuları öne çıkmaktadır.

Sunulan katmanlı görselleştirme, alanın kavramsal gelişimini daha ileri düzeyde ortaya koymuştur (Şekil 5b-d). İlk dönemlerdeki çalışmalar ağırlıklı olarak kayıp, uyum, başa çıkma, sosyal destek, depresyon ve

travmatik yas üzerine yoğunlaşmıştır (Stroebe ve Schut 1999, Stroebe ve Schut 2010). Zaman içerisinde araştırmalar giderek komplike yas, psikometrik değerlendirme ve daha yakın dönemde UYB, COVID-19 ile ilişkili kayıp ve ruh sağlığı sonuçlarına yönelmiştir (Pitman ve ark. 2014, Robinaugh ve ark. 2016, Işıklı ve ark. 2022, İnci ve ark. 2026). Bu bulgular, yasın öncelikle normatif bir psikososyal süreç olarak görüldüğü yaklaşımdan, yas yaşayan bireylerin bir alt grubunda uzmanlaşmış değerlendirme ve müdahale gerektiren süreğen ve klinik açıdan anlamlı yas tepkilerinin ortaya çıkabileceğinin kabul edilmesine doğru gerçekleşen tarihsel dönüşümü yansıtmaktadır (Hilberdink ve ark. 2023). Katmanlı görselleştirme, travmatik yastan komplike yasa ve ardından UYB'ye geçişin ötesinde, alandaki daha geniş kuramsal gelişime de işaret etmektedir. Daha yakın tarihli çalışmalar, travma sonrası büyüme, süregiden bağlar ve anlamın yeniden yapılandırılması gibi çerçevelere giderek daha fazla vurgu yapmakta ve geçmişte ağırlıklı olarak bağlanma kuramı ve bilişsel davranışçı modele odaklanan çalışmaları tamamlamaktadır (Turgut ve Yıldız 2023, Tiryaki Şen ve ark. 2025, Keser ve ark. 2026). Bu bulgular birlikte değerlendirildiğinde, yas araştırmalarının yalnızca tanısal açıdan değil, aynı zamanda kavramsal ve kuramsal açıdan da geliştiğini göstermektedir.

Türkiye'deki bir kuruma bağlı en az bir yazarı bulunan yayınlar, küresel WoS veri setinin %2,05'ini oluşturmuştur. Yıllık yayın sayılarında belirgin dalgalanmalar görülmekle birlikte, çalışmanın incelediği dönem boyunca genel olarak artan bir eğilim gözlenmiştir. Yayın hacminin ötesinde, Türkiye'deki araştırmacıların yer aldığı uluslararası iş birlikli yayınlarda zaman içerisinde belirgin bir artış olduğu görülmektedir (Laor ve ark. 2002, Pérez ve ark. 2018, Işıklı ve ark. 2022, Killikelly ve ark. 2023, Eisma ve Buyukcan-Tetik 2025, Topal ve ark. 2025). Ayrıca Türkiye'deki kurumlara bağlı araştırmacıların yayınları Death Studies ve Omega: Journal of Death and Dying gibi yas alanına odaklanan dergilerin yanı sıra (Aksoz-Efe ve ark. 2018, Cesur-Soysal ve Arı 2024), Journal of Affective Disorders, Behavior Therapy, BMC Palliative Care, Journal of Traumatic Stress ve Psychology, Health & Medicine gibi diğer uluslararası dergilerde de yer bulmaktadır (de Lang ve ark. 2023, Turgut ve Yıldız 2023, Bağcaz ve Kılıç 2024, Özdemir ve ark. 2025, Tiryaki Şen ve ark. 2025, Yaralı ve ark. 2026).

Dikkat çekici olarak, uluslararası indekslerde yer alan bu yayınların tematik profili küresel araştırma önceliklerini büyük ölçüde yansıtmaktadır. Uzamış yas, komplike yas, depresyon, psikometrik değerlendirme ve prevalans çalışmalarının öne çıkan başlıca konular olması, Türkiye'deki araştırmacıların patolojik yasa ilişkin güncel tartışmalara aktif biçimde katkıda bulunduğunu düşündürmektedir (Işıklı ve ark. 2022, Bağcaz ve Kılıç 2024, Keser ve ark. 2026).

Bu ilerlemelere rağmen, Türkiye'deki araştırmacıların dahil olduğu uluslararası iş birliği ağları küresel literatürde gözlenen ağlara kıyasla belirgin ölçüde daha küçük kalmıştır. Bu nedenle, çok uluslu ve çok merkezli iş birliklerinin genişletilmesi gelecekteki araştırmalar için önemli bir fırsat oluşturabilir. Bu tür ortaklıklar, kültürel açıdan çeşitlilik gösteren örneklemlerin tanı ölçütlerinin, değerlendirme araçlarının ve psikolojik müdahalelerin kültürlerarası geçerliliğinin değerlendirilmesi açısından gerekli olması nedeniyle yas araştırmaları için özellikle değerlidir.

WoS ve ULAKBİM veri setlerinin karşılaştırılması, uluslararası ve ulusal araştırma öncelikleri açısından belirgin farklılıklar olduğunu ortaya koymuştur. Türkiye'den uluslararası indekslerde yer alan yayınlar, büyük ölçüde küresel literatürdeki güncel gelişmeleri yansıtırken, ulusal literatür ağırlıklı olarak kayıp ve normatif yas üzerine yoğunlaşmış; özellikle UYB olmak üzere patolojik yas durumlarına görece sınırlı düzeyde yer verilmiştir.

Bu örüntüyü çeşitli faktörler açıklayabilir. ULAKBİM'de indekslenen birçok yayın, UYB'nin resmi bir tanı olarak yaygın biçimde kabul edilmesinden önce gerçekleştirilmiş veya öncelikli olarak klinik farkındalığı artırmayı ve eğitsel ya da betimleyici bilgi sağlamayı amaçlamış olabilir. Dikkat çekici olarak, psikometrik geçerlik ve güvenirlik çalışmalarının yüksek oranda bulunması, hipotez odaklı klinik araştırmalara geçilmeden önce uluslararası ölçme araçlarının Türkçe'ye uyarlanmasına önemli ölçüde çaba harcandığını düşündürmektedir (Gökler Danışman ve ark. 2017, Ar Karcı ve Karancı 2020, Keser ve ark. 2022, Önal ve ark. 2024, Şimşek Arslan ve Sezer Balcı 2025). Bununla birlikte, belki de en olası açıklama, güncel uluslararası araştırma öncelikleriyle uyumlu çalışmaların ULAKBİM TR Dizin'de indekslenen dergiler yerine uluslararası dergilere gönderilme ve bu dergilerde yayımlanma olasılığının daha yüksek olmasıdır. Dolayısıyla, ulusal ve

uluslararası veri setleri arasında gözlenen tematik farklılıklar, araştırma önceliklerindeki farklılıkların yanı sıra kısmen yayın tercihlerini de yansıtıyor olabilir.

Ulusal literatür, araştırma popülasyonları açısından da sınırlı bir çeşitlilik göstermiştir. Çalışmaların çoğu yakın kaybı yaşamış yetişkinleri içerirken, çocuklar, ergenler, ileri yaştaki yetişkinler, bakım verenler ve diğer potansiyel olarak kırılgan gruplar görece az temsil edilmiştir. Benzer şekilde, intihar nedeniyle yaşanan kayıp, çocuk kaybı, perinatal kayıp ve travmatik ölümler gibi kaybın niteliğine göre yas süreçlerinin farklılaştığını gösteren kanıtlar giderek artmasına rağmen, belirli kayıp türlerine odaklanan çalışmaların sayısı görece azdır.

Türkiye'deki literatürün ayırt edici özelliklerinden biri, geniş çaplı doğal afetlere duyarlı olmasıdır. Anahtar kelimelerin katmanlı görselleştirmesinin gösterdiği üzere, Türkiye'de Şubat 2023'te meydana gelen yıkıcı depremlerin ardından afetle ilişkili yas çalışmaları giderek daha fazla öne çıkmıştır. Bu olaylar geniş çaplı kayıplara yol açmış ve ani, kolektif kaybın psikolojik sonuçlarına yönelik bilimsel ilgiyi yeniden artırmıştır (Bal ve ark. 2025, Dönmez ve ark. 2025, Özdemir ve ark. 2025). Dolayısıyla, 2023 sonrasında uluslararası indekslerde yer alan yayınlarda gözlenen artış, kısmen bu araştırma önceliğindeki değişimi yansıtıyor olabilir. Bununla birlikte, afetle ilişkili kayıp Türkiye literatüründe yeni bir konu değildir. Önceki depremlerin ardından gerçekleştirilen çalışmalar da afet sonrasında ortaya çıkan yas tepkilerini incelemiştir (Laor ve ark. 2002, Ergün ve Şenyüz 2022). Türkiye'de bu alandaki araştırmaların yakın dönemdeki olaylara özgü bir olgu olmaktan ziyade tekrarlayan bir araştırma alanı olduğu görülmektedir.

Türkiye'deki literatürde çeşitli önemli araştırma boşlukları belirlenmiştir. İlk olarak, yasın psikiyatri, psikoloji, hemşirelik, onkoloji, palyatif bakım, sosyal hizmet, geriatri, pediatri ve halk sağlığı gibi birçok alanı kapsayan çok boyutlu bir olgu olmasına rağmen, ulusal literatürde disiplinler arası iş birliği görece sınırlı kalmıştır. Disiplinler arası iş birliğinin güçlendirilmesi, kayıp ve yas yaşantısının daha kapsamlı biçimde anlaşılmasını kolaylaştırırken, bütünleşik bakım modellerinin geliştirilmesini de destekleyebilir.

İkinci olarak, metodolojik çeşitlilik sınırlı kalmaktadır. Psikometrik geçerlik ve güvenirlik çalışmaları ile nitel araştırmalar değerli katkılar sağlamış olsa da boylamsal çalışmalar, randomize kontrollü çalışmalar, uygulama araştırmaları ve çok merkezli araştırmalar görece azdır. Bu tür araştırma desenleri, yas sürecindeki uyumun zaman içerisindeki seyrinin anlaşılması, UYB açısından risk faktörlerinin belirlenmesi ve yas müdahalelerinin etkililiğinin değerlendirilmesi açısından gereklidir.

Son olarak, müdahale ile ilişkili yayınlar ulusal literatürde en sık ele alınan araştırma konularından birini oluşturmakla birlikte, derleme makaleleri de dahil edildiğinde tüm yayınların beşte birinden daha azını oluşturmuştur. Bu durum, Türkiye'deki popülasyonlarda yas müdahalelerinin etkililiğine ilişkin kanıtların hâlen sınırlı olduğunu düşündürmektedir. Benzer şekilde, UYB'yi ele alan çalışmaların görece az sayıda olması, yakın zamanda tanımlanmış bu tanının Türkiye'deki yas araştırmalarının henüz merkezi bir odağı haline gelmediğini göstermektedir. Bu nedenle gelecekteki araştırmalarda, Türkiye'den farklı popülasyonlarda UYB'nin epidemiyolojisi, kültürel geçerliliği, tanısal geçerliliği ve tedavi sonuçlarına öncelik verilmelidir.

Bu metodolojik değerlendirmelerin ötesinde, mevcut bulgular kültürel bağlamı dikkate alan yas araştırmalarının güçlendirilmesinin önemini vurgulamaktadır. Hem ICD-11 hem de DSM-5-TR'de belirtildiği üzere, normatif ve patolojik yas arasındaki ayrım her zaman bireyin kültürel, dinsel ve toplumsal bağlamı içerisinde değerlendirilmelidir (Reed ve ark. 2022, Redican ve ark. 2024). Bununla birlikte, güncel tanısal çerçevelerin dayandığı kanıtların önemli bir bölümü Batılı popülasyonlardan elde edilmişken, Batı dışı toplumlara ilişkin kanıtlar görece sınırlı kalmaktadır (Gurley-Green ve ark. 2025).

Mevcut bulgular, Türkiye'deki araştırmacıların aile kaybı, dinsel ritüeller ve kültüre özgü yas tutma uygulamaları gibi kaybın kültürel açıdan ilişkili yönlerine ilişkin hem uluslararası hem de ulusal literatüre giderek daha fazla katkıda bulunduğunu göstermektedir (Aksoz-Efe ve ark. 2018). Bununla birlikte, kültürel faktörlerin yas üzerindeki etkilerini açıkça inceleyen ampirik çalışmalar, değerlendirme veya betimleyici özelliklere odaklanan çalışmalarla karşılaştırıldığında hâlen görece azdır. Bu nedenle kültüre duyarlı ve kültürlerarası araştırmaların genişletilmesi, yalnızca Türkiye'deki kayıp ve yas yaşantısının daha iyi anlaşılmasını sağlamakla kalmayacak, aynı zamanda küresel kanıt tabanının kültürel çeşitliliğini ve

temsiliyetini de artıracaktır. Bu tür araştırmalar, mevcut tanısal çerçevelerin farklı kültürel bağlamlardaki yas deneyimlerini yeterince yansıtıp yansıtmadığının veya kültürel bağlamı dikkate alan düzenlemelerin gerekli olup olmadığının belirlenmesine yardımcı olabilir.

Mevcut çalışmanın çeşitli güçlü yönleri bulunmaktadır. Bildiğimiz kadarıyla bu çalışma, küresel yas literatürünü, WoS'ta indekslenen Türkiye'deki kurumlara bağlı araştırmacılar tarafından yayımlanan çalışmaları ve ULAKBİM TR Dizin literatürünü karşılaştıran ilk bibliyometrik çalışmadır. Bu yaklaşım, üç veri setindeki yayın eğilimlerinin, iş birliği örüntülerinin, tematik gelişimin ve araştırma özelliklerinin karşılaştırılmasına olanak sağlamıştır. Ayrıca, geleneksel bibliyometrik göstergelerin manuel içerik analiziyle tamamlanması, ulusal literatürün yalnızca yayın ve atıf ölçütleri üzerinden değil, daha kapsamlı bir biçimde incelenmesine olanak vermiştir.

Bununla birlikte, çeşitli sınırlılıkların da dikkate alınması gerekmektedir. Analizler WoS Core Collection ve ULAKBİM TR Dizin'de indekslenen yayınlarla sınırlandırılmıştır; dolayısıyla yalnızca Scopus, PubMed, PsycINFO veya Google Scholar'da indekslenen çalışmalar dahil edilmemiştir. WoS Core Collection ile ULAKBİM TR Dizin'in indeksleme kapsamları ve geriye dönük tarama derinlikleri birbirinden farklı olduğundan, gözlenen yayın eğilimleri yalnızca araştırma faaliyetlerindeki değişimleri değil, kısmen veri tabanlarının özelliklerini de yansıtıyor olabilir. Önceden belirlenen kapsamın dışında kalan konu kategorilerine ait kayıtların dışlanması, özellikle yasın çalışmanın temel kapsamı dışındaki disipliner perspektiflerden ele alındığı potansiyel olarak ilgili yayınların gözden kaçırılmasına yol açmış olabilir. Bu nedenle bulgular, WoS Core Collection ve ULAKBİM TR Dizin'de indekslenen yasla ilişkili araştırmaların tamamını değil, önceden belirlenen kategori sınırları içerisinde yakalanan literatürü yansıtacak şekilde yorumlanmalıdır.

Bazı metodolojik kısıtlılıklar da ayrıca belirtilmelidir. Atıfa dayalı göstergeler, doğası gereği atıf biriktirmek için daha fazla zamana sahip olan eski yayınlar lehine bir eğilim göstermektedir. Hem yayınların seçim süreci hem de ULAKBİM veri setindeki manuel içerik analizi tek bir değerlendirici tarafından gerçekleştirilmiştir. Çalışma boyunca önceden belirlenmiş uygunluk ve sınıflandırma ölçütleri tutarlı biçimde uygulanmış olsa da bağımsız değerlendirme ve değerlendiriciler arası güvenirliğin incelenmemiş olması, seçim ve sınıflandırma yanlılığına yol açmış olabilir. Arama stratejisi literatürden belirlenen yasla ilişkili temel terimleri içermekle birlikte, joker karakter operatörleri kullanılmamıştır. Bunun sonucunda, alternatif sözcük biçimlerini içeren az sayıda yayın tarama kapsamında elde edilememiş olabilir. Veri tabanları arasında yazar adları ve kurumsal afiliyasyonlardaki farklılıklar, kayıtları standartlaştırmaya yönelik çabalara rağmen yazar ve kurum düzeyindeki analizleri etkilemiş olabilir. Ayrıca, yayın üretimindeki zamansal değişimler istatistiksel eğilim analizleri kullanılmaksızın betimsel olarak değerlendirilmiştir. Gelecekteki bibliyometrik çalışmalar, zaman içerisindeki değişimleri nicel olarak ortaya koymak amacıyla betimsel bulguları istatistiksel eğilim modelleriyle tamamlayabilir.

Atıf verilerindeki farklılıklar ve verilerin çıkarılma zamanlaması da dikkate alınmalıdır. WoS ve ULAKBİM veri setlerine ilişkin atıf sayıları, ilgili veri tabanlarından elde edilmiştir. Bu veri tabanları indeksleme kapsamları ve atıf takibi açısından farklılık gösterdiğinden, iki veri seti karşılaştırılırken atıfa dayalı göstergeler dikkatle yorumlanmalıdır. 2026 yılına ait yayın verileri yalnızca 11 Temmuz 2026 tarihine kadar olan dönemi kapsamakta ve bu nedenle kısmi yıl tahmini olarak değerlendirilmelidir. Son olarak, bibliyometrik analizler bilimsel üretkenlik, iş birliği ve bilgi gelişimine ilişkin örüntüleri değerlendirir; metodolojik kaliteyi veya klinik etkililiği doğrudan değerlendirmez. Dolayısıyla bulgular bu kısıtlılıklar çerçevesinde yorumlanmalıdır.

Sonuç

Bu çalışma, yas araştırmalarına ilişkin küresel ve Türkiye bağlamındaki literatürün karşılaştırmalı bir görünümünü sunmaktadır. Bulgular, özellikle UYB'nin ayrı bir tanı olarak kabul edilmesi ve COVID-19 pandemisinin beraberinde getirdiği artan bilimsel ilginin ardından, yas araştırmalarının kavramsal ve tematik yapısında son yirmi-otuz yılda önemli değişimler meydana geldiğini göstermektedir. Türkiye'den araştırmacılar uluslararası literatüre giderek daha fazla katkıda bulunmakta ve küresel iş birliklerine daha aktif biçimde katılmakta olsa da uluslararası ve ulusal literatür arasında önemli farklılıklar devam etmektedir. Ulusal literatürde, disiplinlerarası iş birliği düşük düzeydedir. ULAKBİM veri setinde boylamsal

ve müdahale odaklı yayınlar görece az sayıdadır ve araştırmalar patolojik yastan ziyade normatif yas süreçlerine odaklanmayı sürdürmektedir. Bununla birlikte, ulusal literatür özellikle kültürel açıdan anlamlı yas deneyimlerine gösterdiği dikkat ve büyük depremlerin ardından ortaya çıkan afetle ilişkili kayıplara yönelik duyarlılığı bakımından kendine özgü güçlü yönler sergilemektedir. Bu güçlü yönlerin daha fazla uluslararası iş birliği, disiplinlerarası ortaklıklar, boylamsal ve çok merkezli araştırmalar ve UYB'nin kültürel bağlamını dikkate alan araştırmalar yoluyla geliştirilmesi, Türkiye'de yürütülen yas araştırmalarının bilimsel etkisini daha da güçlendirebilir ve aynı zamanda dünya genelinde yas ve kayıp sürecini farklı kültürleri temsil edecek şekilde anlamaya katkıda bulunabilir.

Kaynaklar

Agarwal A, Durairajanayagam D, Tatagari S, Esteves SC, Harlev A, Henkel R et al. (2016) Bibliometrics: tracking research impact by selecting the appropriate metrics. Asian J Androl, 18:296-309.

Aksoz-Efe I, Erdur-Baker O, Servaty-Seib H (2018) Death rituals, religious beliefs, and grief of Turkish women. Death Stud, 42:579-592.

APA (2013) Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders 5th ed. (DSM-5). Washington DC, American Psychiatric Association.

APA (2022) Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders 5th ed., text rev.(DSM-5-TR). Washington DC, American Psychiatric Association.

Ar Karcı Y, Karancı AN (2020) Examination of the psychometric properties of Marwit-Meuser Caregiver Grief Inventory-Short Form. Turk Psikiyatri Derg, 31:192-200.

Bağcaz A, Kılıç C (2024) Differential correlates of prolonged grief and depression after bereavement in a population-based sample. J Trauma Stress, 37:231–242.

Bal F, Çokluk GF, Savaş E (2025) Investigation of the effectiveness of short-term grief-focused group intervention for 1st degree losses in earthquake. Arch Psychiatr Nurs, 55:151852.

Balcı Çelik S (2006) Yas ölçeği: geçerlik ve güvenirlik çalışması. Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi, 3:105-114.

Bildik T (2013) Ölüm, kayıp, yas ve patolojik yas. Ege Tıp Dergisi, 52:223-229.

Cesur-Soysal G, Arı E (2024) How we disenfranchise grief for self and other: an empirical study. Omega (Westport), 89:530-549.

de Lang TA, Buyukcan-Tetik A, de Jong PJ, Lancel M, Eisma MC (2023) Cross-lagged analyses of prolonged grief and depression symptoms with insomnia symptoms. Behav Ther, 54:510-523.

Dönmez ÇF, Toygar I, Mum S (2025) Exploring the bereavement experiences and prevalence of prolonged grief disorder among 2023 Turkish earthquake survivors with advanced chronic disease: a mixed methods study. BMJ Open, 15:e088551.

Donthu N, Kumar S, Mukherjee D, Pandey N, Lim WM (2021) How to conduct a bibliometric analysis: an overview and guidelines. J Bus Res, 133:285-296.

Eisma MC, Buyukcan-Tetik A (2025) Prolonged grief symptoms predict social and emotional loneliness and depression symptoms. Behav Ther, 56:121-132.

Ergün D, Şenyüz S (2022) Prolonged grief disorder among bereaved survivors after the 2011 Van Earthquake in Turkey. Death Stud, 46:1364-1371.

Gizir CA (2014) Bir kayıp sonrasında zorluklar yaşayan üniversite öğrencilerine yönelik bir yas danışmanlığı modeli. Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 2:195-213.

Gökler Danışman I, Yalçınay M, Yıldız N (2017) Measuring grief symptoms in cancer patients: The reliability and validity study of the Turkish version of Prolonged Grief Disorder Scale. Turk Psikiyatri Derg, 28:190-197.

Gurley-Green S, Cosgrove L, Kostic M, Koa L, McPherson S (2025) The iatrogenic consequences of medicalising grief: resetting the research agenda. Sociol Health Illn, 47:e13866.

Hilberdink CE, Ghainder K, Dubanchet A, Hinton D, Djelantik AAAMJ, Hall BJ et al. (2023) Bereavement issues and prolonged grief disorder: a global perspective. Glob Ment Health (Camb), 10:e32.

Işıklı S, Keser E, Prigerson HG, Maciejewski PK (2022) Validation of the prolonged grief scale (PG-13) and investigation of the prevalence and risk factors of prolonged grief disorder in Turkish bereaved samples. Death Stud, 46:628-638.

İnci F, Varol B, Kamışlı S, Terzioğlu C, Bağcaz A, Kılıç C (2026) Is COVID-19 loss more associated with prolonged grief disorder than other losses? Death Stud, 50:46-52.

Kersting A, Brähler E, Glaesmer H, Wagner B (2011) Prevalence of complicated grief in a representative population-based sample. J Affect Disord, 131:339-343.

Keser E, Karaçalık İB, Öztaylan BN, Tiryaki-Güven S, Türkistan B (2026) Perceptions of internal and external continuing bonds in bereaved individuals with and without prolonged grief disorder. Death Stud, 50:706-714.

Keser E, Karci YA, Danişman IG (2022) Validity and reliability study of Turkish forms of the Quality of Relationships Inventory-Bereavement Version and the Bereavement Guilt Scale. Turk Psikiyatri Derg, 33:263-273.

Killikelly C, Kagialis A, Henneman S, Coronado H, Demanarig D, Farahani H et al. (2023) Measurement and assessment of grief in a large international sample. J Affect Disord, 327:306-314.

Kokou-Kpolou CK, Cénat JM, Noorishad PG, Park S, Bacqué MF (2020) A comparison of prevalence and risk factor profiles of prolonged grief disorder among French and Togolese bereaved adults. Soc Psychiatry Psychiatr Epidemiol, 55:757-764.

Kuş B, Doğan A, Akarsu RH, Yalman E (2024) Grief experiences of families of individuals who died due to Coronavirus Disease-19: a qualitative study. Omega (Westport), 90:692-709.

Laor N, Wolmer L, Kora M, Yucel D, Spirman S, Yazgan Y (2002) Posttraumatic, dissociative and grief symptoms in Turkish children exposed to the 1999 earthquakes. J Nerv Ment Dis, 190:824-832.

Önal G, Keser E, Gün ZT (2024) Validity and reliability study of the Prolonged Grief Disorder- Caregiver Turkish Form. Turk Psikiyatri Derg, 35:46-55.

Özdemir YE, Şirvancı Ü, Kuşdoğan E, Özdağ V, Kaya İ (2025) Exploring the prevalence and predictors of prolonged grief disorder among children and adolescents bereaved by the 2023 earthquake in Turkey. J Trauma Stress, 38:513-524.

Özel Y, Özkan B (2020) Kayıp ve yasa psikososyal yaklaşım. Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar, 12:352-367.

Pérez HCS, Ikram MA, Direk N, Tiemeier H (2018) Prolonged grief and cognitive decline: a prospective population-based study in middle-aged and older persons. Am J Geriatr Psychiatry, 26:451-460.

Pitman A, Osborn D, King M, Erlangsen A (2014) Effects of suicide bereavement on mental health and suicide risk. Lancet Psychiatry, 1:86-94.

Prigerson HG, Boelen PA, Xu J, Smith KV, Maciejewski PK (2021) Validation of the new DSM-5-TR criteria for prolonged grief disorder and the PG-13-Revised (PG-13-R) scale. World Psychiatry, 20:96-106.

Prigerson HG, Horowitz MJ, Jacobs SC, Parkes CM, Aslan M, Goodkin K et al. (2009) Prolonged grief disorder: Psychometric validation of criteria proposed for DSM-V and ICD-11. PLoS Med, 6:e1000121.

Prigerson HG, Maciejewski PK, Reynolds 3rd CF, Bierhals AJ, Newsom JT, Fasiczka A et al. (1995) Inventory of Complicated Grief: a scale to measure maladaptive symptoms of loss. Psychiatry Res, 59:65–79.

Redican E, Vang ML, Komischke-Konnerup K, Elklit A, Shevlin M, O'Connor M (2024) Operationalization, implications and correlates of the cultural deviance criterion for ICD-11 and DSM-5 prolonged grief disorder. Death Stud, 48:988-999.

Reed GM, First MB, Billieux J, Cloitre M, Briken P, Achab S et al. (2022) Emerging experience with selected new categories in the ICD-11: complex PTSD, prolonged grief disorder, gaming disorder, and compulsive sexual behaviour disorder. World Psychiatry, 21:189-213.

Robinaugh DJ, Millner AJ, McNally RJ (2016) Identifying highly influential nodes in the complicated grief network. J Abnorm Psychol, 125:747-757.

Sezgin U, Yüksel Ş, Topçu Z, Disçigil AG (2004) Ne zaman travmatik yas tanısı konur? Ne zaman tedavi başlar? Klinik Psikiyatri Dergisi, 7:167-175.

Silverman GS, Baroiller A, Hemer SR (2021) Culture and grief: ethnographic perspectives on ritual, relationships and remembering. Death Stud, 45:1-8.

Smid GE, Groen S, de la Rie SM, Kooper S, Boelen PA (2018) Toward cultural assessment of grief and grief-related psychopathology. Psychiatr Serv, 69:1050-1052.

Stroebe M, Schut H (1999) The dual process model of coping with bereavement: rationale and description. Death Stud, 23:197-224.

Stroebe M, Schut H (2010) The dual process model of coping with bereavement: a decade on. Omega (Westport), 61:273-289.

Şimşek Arslan B, Buldukoğlu K (2023) Grief rituals and grief reactions of bereaved individuals during the COVID-19 pandemic. Omega (Westport), 87:1293-1307.

Şimşek Arslan B, Sezer Balcı A (2025) Turkish version of Grief Impairment Scale: adaptation, and psychometric properties. Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar, 17 (Suppl 1): 294-302.

Tiryaki Şen D, Bağcaz A, Koçak OM (2025) Bereavement versus health loss: the relationship of loss type with psychological growth. Psychol Health Med, 30:2180-2192.

Topal MA, Buyukcan-Tetik A, Eisma MC (2025) Dyadic daily examination of repetitive thought and well-being in bereaved parents. J Fam Psychol, 39:478-490.

Turgut M, Yıldız H (2023) Investigation of grief and posttraumatic growth related to patient loss in pediatric intensive care nurses: a cross-sectional study. BMC Palliat Care, 22:195.

Verdery AM, Smith-Greenaway E, Margolis R, Daw J (2020) Tracking the reach of COVID-19 kin loss with a bereavement multiplier applied to the United States. Proc Natl Acad Sci USA, 117:17695-17701.

Wallace CL, Wladkowski SP, Gibson A, White P (2020) Grief During the COVID-19 pandemic: considerations for palliative care providers. J Pain Symptom Manage, 60:e70-e76.

WHO (2019) International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (11th ed.). Geneva, World Health Organisation.

Yarali S, Cengiz M, Kiliç D (2026) The effect of mindfulness-based compassionate living training on post-earthquake trauma, grief process, and self-compassion in earthquake-affected university students: a randomized controlled trial. Psychol Health Med, 31:564-581.

Yazarların Katkıları: Çalışmaya önemli bir bilimsel katkı sağlandığı ve makalenin hazırlanmasında veya gözden geçirilmesinde yardımcı olunduğu tüm yazar(lar) tarafından beyan edilmiştir.
Danışman Değerlendirmesi: Dış bağımsız
Etik Onay: Bu çalışmada analiz edilen tüm veriler kamuya açık bibliyografik veri tabanlarından elde edilmiş ve insan katılımcıları veya kimliği belirlenebilir kişisel verileri içermemiş olduğundan etik kurul onayı gerekmemiştir.
Çıkar Çatışması: Çıkar çatışması bildirilmemiştir.
Finansal Destek: Bu çalışma için finansal destek alındığı beyan edilmemiştir.
Teşekkür: Yazar, bibliyometrik metodoloji konusundaki yardımlarından dolayı Çağrı Öğüt'e teşekkürlerini sunar.

Authors Contributions: The author(s) have declared that they have made a significant scientific contribution to the study and have assisted in the preparation or revision of the manuscript
Peer-review: Externally peer-reviewed.
Ethical Approval: All data analyzed in this study were obtained from publicly available bibliographic databases and did not include human participants or personally identifiable information; therefore, approval from an ethics committee was not required.
Conflict of Interest: No conflict of interest was declared.
Financial Disclosure: No financial support was declared for this study.
Acknowledgment: The author gratefully acknowledges the assistance of Çağrı Öğüt with the bibliometric methodology.